

Europeiska
kommissionen

HÖSTEN 2015 ▶ NR 54

panorama

inforegio

► Driva energiunionen

Med stöd av
sammanhållnings-
politiken

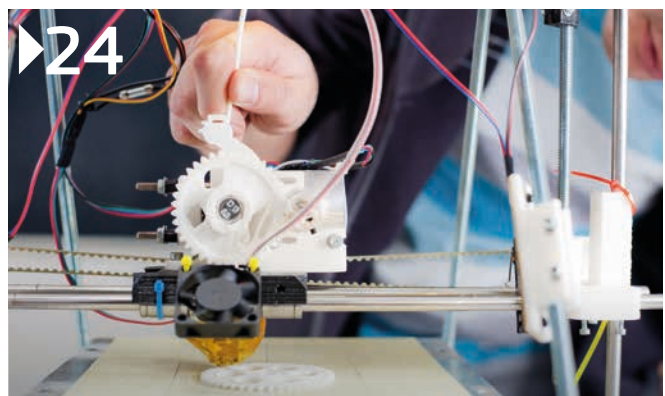
- Mobilisering av investeringar till stöd för Europas ekonomi
- Omvandla regioner genom smart specialisering
- Bygga upp kapacitet och effektiv offentlig förvaltning

Regional- och
stadspolitik

▶ LEDARE	3
Corina Creţu, EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitik	
SPECIALARTIKEL	
▶ FÖRVERKLIGA ENERGIUNIONEN PÅ PLATS	4-7
▶ EU-FONDER MOBILISERAR FÖR ATT HJÄLPA GREKLAND BYGGA UPP EN HÅLLBAR FRAMTID	
8-9	
INTERVJUER	
▶ GREKLAND – THESSALIEN FOKUSERAR PÅ FRAMTIDEN	10-11
Dr Kostas Agorastos, regional guvernör i Thessalien	
▶ REGIONER SOM PIONJÄRER FÖR FRAMTIDA TILLVÄXT	12-13
Markku Markkula, Regionkommitténs ordförande	
▶ SLOVAKIEN REDO ATT LEDA	14-15
Lubomir Važny, biträdande premiärminister för investeringar	
▶ ESTLAND: FOKUS PÅ KONKURRENSKRAFT OCH TILLVÄXT	16-17
Sven Sester, finansminister	
▶ FRÄMJA EFFEKTIV OFFENTLIG FÖRVALTNING	18-19
▶ INFORMERA OM EU-FONDER PÅ LOKAL NIVÅ	20-21
▶ MEDBORGARES MEDVETENHET OCH UPPFATTNING OM EU:S REGIONALPOLITIK	22-23
Resultatet från den senaste Eurobarometerundersökningen	
▶ OMVANDLA REGIONALA EKONOMIER GENOM SMART SPECIALISERING	24-29
▶ REGIOSTARS 2015	30-31
▶ MED EGNA ORD	32-35
Intressenters synpunkter på sammanhållningspolitiken 2014–2020	
▶ NYHETER I KORTHET	36-37
▶ NY VÄGLEDNING FÖR KOSTNADS- OCH NYTTOANALYS VID PROJEKTUTVÄRDERING	38-39
▶ MÄTNING AV FRAMSTEG MOT EUROPA 2020	40-41
▶ PROJEKT	42-43
Exempel på projekt från Danmark och Grekland	
▶ KALENDARIUM	44

Omslag: Test av anordningar för generering av elektricitet från vågenergi (Wave Hub, Förenade kungariket).

Foton (sidor):

Omslag: bild tillhandahållen av Wave Hub Ltd.
 Sidorna 3, 8, 19, 28–29, 31, 37, 38: © Europeiska kommissionen
 Sidorna 4–7: Förenade kungariket: bild tillhandahållen av Welsh School of Architecture – Cardiff University; Estland: © Kaarel Langemets; Frankrike: Laurent Ghekiere © Union sociale pour l'habitat
 Sidan 9: © Discoveroom
 Sidorna 10–11: © Regionen Thessalien
 Sidan 12: © Regionkommittén
 Sidorna 13, 26: © Shutterstock
 Sidorna 14–15: Republiken Slovaikiens regeringskansli
 Sidan 16: © Finansdepartementet, Estland
 Sidan 17: © Seaplane Harbour/A.-Maasik
 Sidan 21: © Maciej Śmiarowski/KPRM
 Sidorna 32–35: Irland © MEFSS; Litauen © Finansdepartementet, Litauen; Portugal © azores.gov.pt
 Sidan 36: © INSULEUR/Clément Bonnay
 Sidorna 42–43: Grekland © Incredible; Danmark © Little Smart Things

Denna tidskrift trycks på engelska, franska, tyska, bulgariska, grekiska, spanska, italienska, polska och rumänska på återvunnet papper.

Den finns tillgänglig på 22 språk på

http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/information/publications/panorama-magazine/

Innehållet i det här numret färdigställdes i augusti 2015.

RÄTTSLIGT MEDDELANDE

Varken Europeiska kommissionen eller någon person som företräder kommissionen har något ansvar för hur informationen i denna rapport används eller för eventuella misstag som kan ha uppstått trots noggranna förberedelser och kontroller. Denna publikation återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens åsikter eller hållning.

ISSN 1725-8170

© Europeiska unionen, 2015

Reproduktion är tillåtet under förutsättning att källan anges.

För användande/reproduktion av uttryckligen angivet upphovsrättskyddat material från tredje part, måste tillåtelse inhämtas från upphovsrättsinnehavarna.

▶ LEDARE

Corina Crețu
Europakommissionär
för regionalpolitik

Efter den nyliga överenskommelsen om ett nytt stödprogram för Grekland meddelade kommissionen att mer än 35 miljarder euro av EU:s budget ska gå till att främja jobb och tillväxt i den grekiska ekonomin fram till 2020.

Ett betydande bidrag till vitaliseringen av den grekiska ekonomin kommer att lämnas av de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Genom de operativa program som antogs i december förra året har nu Grekland möjlighet att få mer än 20 miljarder euro under 2014–2020 till stöd för investeringar i forskning och innovation, IKT, små och medelstora företags (SMF) konkurrenskraft, energieffektivitet, hållbar stadsutveckling, utbildning och social delaktighet. De grekiska myndigheterna har nu möjlighet att börja förverkliga dessa mål.

Energiunionen

Vi har aktivt ägnat oss åt att färdigställa det energiunionpaket som antogs av kommissionen i februari 2015. Detta utgör en strategi för att uppnå en motståndskraftig energiunion med en framsynt klimatpolitik. Eftersom energistrategi har en så stark regional aspekt kommer EU:s sammanhållningspolitik att spela en viktig roll i att förverkliga energiunionen på plats. Detta kommer att ske genom väsentligt ökat stöd till utveckling av en ekonomi med låga koldioxidutsläpp, inklusive investeringar i hållbar energi – energieffektivitet, förnybar energi och smarta distributionsnät – samt i hållbar multimodal rörlighet i städerna. Omkring 38 miljarder euro i stöd till detta har redan avsatts av medlemsstater i deras partnerskapsöverenskommelser.

Open Days

Årets upplaga av OPEN DAYS har temat "Europas regioner och städer: partner för investering och tillväxt". Den europeiska veckan för städer och regioner 2015 kommer att fokusera på SMF och jobbskapande, den digitala inre marknaden, energi samt stads- och landsbygdsutveckling.

Omkring 351,8 miljarder euro är tillgängliga för investering i Europas regioner, städer och realekonomi 2014–2020, och det sammanhållningspolitiska stödet är EU:s främsta investeringsverktyg. OPEN DAYS 2015 är ett perfekt forum för nationella och regionala förvaltande myndigheter, stödtagare och EU-institutioner att utbyta synpunkter och utarbeta tillämpliga och pragmatiska tillvägagångssätt för stödets genomförande.

OPEN DAYS är också värd för finalen i 2015 års RegioStars Awards, där några av de mest innovativa och inspirerande projekten som mottagit sammanhållningspolitiskt EU-stöd återigen visar upp sina spännande och originella initiativ på områdena smart och hållbar tillväxt för alla samt omvandling i städer. Av de 143 projekt som deltog har 17 valts ut och tävlar nu om dessa prestigefyllda utmärkelser.

► FÖRVERKLIGA ENERGIUNIONEN PÅ PLATS

Energiunionpaketet antogs av Europeiska kommissionen i februari 2015. Detta utgör en strategi för att uppnå en motståndskraftig energiunion i kombination med en framsynt klimatpolitik. Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik har aktivt deltagit i färdigställandet av energiunionpaketet och kommer genom sina investeringsprogram att spela en avgörande roll i förverkligandet av en ekonomi med låga koldioxidutsläpp i Europa.

Den nya strategin för energiunionen omfattar fem varandra närstående och inbördes stärkande politiska aspekter:

- Energitrygghet
- En helt integrerad inre marknad för energi
- Energieffektivitet
- Utfasning av fossila bränslen i ekonomin
- Forskning, innovation och konkurrenskraft

På dessa områden spelar sammanhållningspolitiken en viktig roll för att få de rätta investeringarna till stånd, och den kan stå för mycket viktig hjälp på plats. Dess främsta bidrag kommer att vara ökat stöd till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp, utökad användning av finansieringsinstrument, utökad tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad för att hjälpa medlemsstater och regioner att utveckla och genomföra tillämpliga projekt. Dessa investeringar kommer att utgöra ett viktigt bidrag till alla delar av energiunionens strategi.

Den avgörande länken

Sammanhållningspolitiken är en avgörande faktor i strategin för energiunionen eftersom den utgör en direkt koppling mellan beslutsfattare i regioner och städer. Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik har mångårig erfarenhet av att verka på gränsöverskridande, regional och lokal nivå. Detta har avgörande betydelse för det praktiska genomförandet på plats.

Genom de operativa programmen med medlemsstater under perioden 2014–2020 har omkring 39 miljarder euro avsatts till investeringar i låga koldioxidutsläpp (under tematiskt mål 4). Det är en fördubbling jämfört med den föregående programperioden. I ekonomin med låga koldioxidutsläpp ingår investeringar i hållbar energi – energieffektivitet, förnybar energi och smarta distributionsnät – och hållbar multimodal rörlighet i städerna, samt därtill hörande forskning och innovation.

Stöd är också tillgängligt för utfasning av fossila bränslen för transporter och omställning av transportsätt, samt för smart energiinfrastruktur (under tematiskt mål 7).

Investeringsprioriteringar

Investeringarna i hållbar energi är starkt fokuserade på energieffektivitet, särskilt i bostäder och offentliga byggnader (eller annan offentlig infrastruktur) samt i företag, i synnerhet SMF. Betydande stöd avsätts till investeringar i förnybar energi, högeffektiv kraftvärme och fjärrvärme samt i smarta distributionsnät.

Sammanhållningspolitiken stöder också investeringar i systeminfrastruktur för smart el- och gasdistribution, lagring och överföring, främst i mindre utvecklade regioner. Sådan infrastruktur måste bidra till utvecklingen av smarta system och komplettera investeringar som stöder omställningen till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp.

Sammanhållningspolitiskt stöd används även till utfasning av fossila bränslen i transportsektorn för att göra denna mer energieffektiv och för att åstadkomma en omställning av transportsätt. Investeringarna inriktas huvudsakligen på hållbar multimodal stadstrafik, järnvägstransport, vattenvägar, underlättat multimodalt resande, intelligenta transportsystem, renare fordon i kollektivtrafiken och alternativa bränslen.

Locka privata investeringar

Privata investeringar förväntas täcka merparten av investeringarna på energiområdet, eftersom projekten oftast genererar intäkter från försäljning av förnybar energi eller minskade energikostnader till följd av investeringar i energieffektivitet. Offentligt stöd kan tillhandahållas i de fall där projektsponsorerna inte kan locka tillräcklig finansiering från marknaden eller där projekten inte kan återbetala investeringen helt.

För att bättre tillvarata de begränsade offentliga finansieringsresurserna ökar användningen av finansieringsinstrument. I kommissionens investeringsplan räknar man med att omkring 20% av investeringarna i projekt för låga koldioxidutsläpp kommer att stödjas genom finansieringsinstrument.

Genom att tillhandahålla stöd i form av lån, garantier och eget kapital frigör EU-stödet ytterligare offentlig och privat finansiering. En ytterligare fördel med finansieringsinstrument

FÖRENADE KUNGARIKET

Första "smarta" koldioxidpositiva energihuset finansierat genom Eruf

Experter på låga koldioxidutsläpp vid Cardiff University i Wales har planerat och byggt Förenade kungarikets första specialbyggda smarta hus som använder billig energi och kan leverera mer energi till det nationella elnätet än det förbrukar.

Huset ingår i det delvis Eruf-finansierade SOLCER-projektet vid Wales Low Carbon Research Institute, och den unika planeringen gör huset energipositivt genom att för första gången kombinera minskat energibehov, tillförsel och lagring av förnybar energi.

För att sänka energibehovet drastiskt isolerades huset till stora delar termiskt, vilket minskar luftläckaget. I den innovativa och energieffektiva konstruktionen användes cement och strukturerad isolerad panel tillverkad med låga koldioxidutsläpp, och taket i söderläge har glas-täckta solpaneler.

ESTLAND

Finansierad renovering av flerbostadshus

Under finanskrisens kulmen 2009 inrättade Estland en lånefond för flerbostadshus och blev därmed det första landet som kanaliserade EU:s strukturfonder till program för renovering av bostadshus. Instrumentet inbringade 17,7 miljoner euro från Eruf, 28,8 miljoner euro i lån från Europarådets utvecklingsbank (CEB) samt 20,2 miljoner euro från egna tillgångar och genomfördes av den nationella investeringsbanken KREDEX som fondförvaltare och två handelsbanker som finansförmedlare.

Hittills (i november 2014) har över 600 byggnader renoverats, vilket har gett ökad energieffektivitet och boendestandard i mer än 22 000 lägenheter. Projektet, som kunde kombineras med projektutvecklingsstöd och resultatbaserade bidrag, lade grunden för privat finansiering i den här sektorn under perioden 2014–2020.

Se även artikeln om energieffektiva renoveringar av flerbostadshus i [Litauen på sidan 34](#).

– i synnerhet lån och eget kapital – är att de kan tillhandahålla stöd långt bortom programperiodens slut, eftersom de är återvinningsbara. Bidrag kan fortfarande användas som ett komplement till stöd för exempelvis omfattande renoveringar av byggnader som överskrider de rättsliga minimikraven på energiprestanda, eller för att utveckla innovativ teknik eller bemöta sociala problem.

Grundläggande är dock att medlemsstater och regioner försäkras om att offentliga medel inte ersätter utan snarare kompletterar och utnyttjar privata investeringar.

Finansieringsinstrument

Förvaltande myndigheter uppmuntras att undersöka om de kan tillvarata finansieringsinstrument på ett bättre sätt så att dessa får större genomslagskraft. Till stöd för deras genomförande kan befintliga instrument användas, t.ex. finansieringsinstrumentet för lån till energieffektivitet och förnybar energi i bostadssektorn, eller ”renoveringslån”.

Europeiska investeringsbanken och kommissionen har lanserat en särskild plattform för tekniskt stöd, *fi-compass*, som tillhandahåller praktiska kunskaper och verktyg för att det ska gå att lära sig använda finansieringsinstrumenten. På *fi-compass*-webbplatsen finns vägledande dokument, manualer och fallstudier för förvaltande myndigheter, finansförmedlare och andra berörda parter.

Nätverk för förvaltande myndigheter

Till stöd för medlemsstaternas genomförande av sina energiinvesteringar har generaldirektoratet för regional- och stadspolitik och generaldirektoratet för energi startat ett informellt nätverk för energi- och förvaltande myndigheter (EMA). Avsikten med detta är att regelbundet sammanföra representanter för energimyndigheter och för myndigheter som förvaltar sammanhållningspolitiken och därigenom skapa en bra dialog och optimera projektens målsättning.

Nätverkets medlemmar har bäst förutsättningar att förstå kopplingarna mellan energiunionens politiska mål och det sammanhållningspolitiska stödet och föreställa sig hur behovet av investeringar i energi ska avpassas mot regionernas behov för att diskutera utmaningarna och hitta lösningar.

Smart specialisering

Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, generaldirektoratet för energi och kommissionens gemensamma forskningscentrum (JRC) inrättade gemensamt plattformen för smart specialisering på energiområdet i maj 2015. Plattformen, som är belägen vid JRC i Sevilla, kommer framför allt att undersöka energiinnovation och det bredare antagandet av energiprojekt i EU-regioner och städer (*se Panorama 53 för närmare information*).

Hållbar energi är en av de vanligaste prioriteringarna för smart specialisering. Långt över 100 medlemsstater eller regioner – eller två tredjedelar av dem som är registrerade i plattformen för smart specialisering – har identifierat forskning, teknisk utveckling och innovation inom hållbar energi som en prioritet i sin nationella eller regionala strategi för smart specialisering.

Energins regelverk – motiv för genomförande

Det finns fortfarande många områden där överenskommen EU-lagstiftning inte har införlivats ordentligt i den nationella lagstiftningen. Detta leder oftast till att överträdelseprocesser

inleds mot sådana medlemsstater. De kan bli långdragna och bittra. Den nya processen för förhandsgodkännande i den reformerade sammanhållningspolitiken som kallas "förhandsvillkor" ger möjlighet att göra införandet av tillämpliga bestämmelser i lagstiftningen till ett stödvillkor.

Flera av dessa förhandsvillkor är direkt kopplade till EU-direktiven på energiområdet, t.ex. direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD), direktivet om energieffektivitet (EED) eller direktivet om förnybara energikällor (RES). De utgör ett extra motiv för medlemsstaterna att göra det som de kommit överens om. Villkoren visar sig vara en viktig stimulans för att agera och har redan påskyndat medlemsstaters omställning till EU:s regelverk.

Ledarskap och den felande länken

När det gäller byggnadseffektivitet har EU visat vägen genom EPBD- och RES-direktiven med att uppgradera nationella byggregler och höja standarden för energieffektivitet vid nybyggnation och renovering.

FRANKRIKE

Eruf stöder investeringar i hållbar energi i subventionerade bostäder

Under programperioden 2007–2013 ändrade de franska regionerna Eruf-programmen radikalt för att finansiera energirenovering i subventionerade bostäder. Ett särskilt finansiellt instrument (*éco-prêt logement social*) skapades för att påskynda energirenoveringar, och Eruf-stöd användes i ett bidragsprogram som ytterligare finansiell resurs. Den genomsnittliga investeringen var 3276 euro per lägenhet (17% av den totala investeringen), och knappt 60 000 hushåll fick förbättrade energiprestanda. Omkring 15 000 jobb skapades lokalt.

Frankrikes program för energirenovering av bostäder startade 2013 och har den ambitiösa målsättningen att renovera 500 000 bostäder per år för att bemöta miljömässiga, ekonomiska och sociala problem (energifattigdom).

Med stöd av sammanhållningspolitiken tillhandahåller EU nu både hela den politiska ramen för byggnaders energieffektivitet och den felande länken: finansiering.

Mer än finansiering

Det sammanhållningspolitiska stödet är mycket mer än bara finansiering. Det stärker viktiga möjliggörande förhållanden som tekniskt stöd, kapacitetsuppbyggnad och stöd för vidare användning av finansieringsinstrument, vilket illustreras av vissa av de initiativ som nämns.

Politiken är också viktig för att beakta den territoriella aspekten. EU:s makroregionala strategier (Östersjön, Donau, Adriatiska och Joniska havet samt Alperna) och det europeiska territoriella samarbetet – Interreg – kan också ha en viktig roll i detta avseende genom att ytterligare främja och stödja energifrågor, inklusive kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Sammanhållningspolitiken ger också särskilt stöd till integrerad stadsutveckling och gränsöverskridande planering.

Framtiden

Investeringsbehoven på energiområdet är enorma, och det slutliga politiska målet är att säkerställa att sviktande marknader uppmärksammas så att livskraftiga marknader skapas. Samtidigt måste det övergripande sammanhållningspolitiska målet om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning beaktas. Efter många års erfarenhet av förvaltning av regional utveckling i hela Europa har kommissionen byggt upp ett förråd av regional och lokal kännedom och är väl rustad för att tillhandahålla en integrerad taktik på alla politikområden.

I enlighet med vissa av energiunionens huvudmål kommer sammanhållningspolitiska investeringar att bidra till att minska dyra energiimporter, diversifiera energikällorna, bekämpa energifattigdom, minska utsläppen samt skapa jobb och stödja små och medelstora företag. Investeringar på energiområdet gynnar också regional tillväxt och skapar affärstillfällen för många företag, däribland SMF inom byggsektorn. På så sätt bidrar sammanhållningspolitiken till energiunionens samtliga fem aspekter.

► MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/policy/themes/low-carbon-economy/

► EU-FONDER MOBILISERAR FÖR ATT HJÄLPA GREKLAND BYGGA UPP EN HÅLLBAR FRAMTID

Grekland står för närvarande inför ett av sina mest avgörande ögonblick i modern tid. Mot bakgrund av detta skapar kommissionens aviserade jobb- och tillväxtplan möjlighet att bygga upp en produktiv och innovativ ekonomi som kan stödja sammanhållningen och en hållbar framtid.

I och med överenskommelsen om ett nytt stödprogram för Grekland aviserade kommissionen att mer än 35 miljarder euro av EU:s budget ska gå till att främja jobb och tillväxt i den grekiska ekonomin fram till 2020.

Ett betydande del av detta belopp lämnas av de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI). Genom de operativa program som antogs i december förra året har nu Grekland möjlighet att få mer än 20 miljarder euro under 2014–2020 till stöd för investeringar i forskning och innovation, IKT, konkurrenskraft för SMF, energieffektivitet, hållbar stadsutveckling, utbildning och social delaktighet.

Allt görs för att se till att Grekland ska övervinna sina nuvarande problem och få en hållbar återhämtning. För att få den grekiska ekonomin på rätt köl igen genomförs investeringsplanen med inriktning på att låta EU-resurser, särskilt ESI-fonderna, fungera som en katalysator för andra privata och nationella offentliga investeringar. Planens utformning är avsedd att ge grekiska företag möjligheter till marknadstillväxt, innovation och framgångsrik teknisk kapacitet och att utnyttja landets konkurrensfördelar, samtidigt som den offentliga sektorns arbete och tjänsterna till invånarna effektiviseras.

EU-stöd till offentliga investeringar

Grekland har under sina 34 år som EU-medlem haft stor fördel av den europeiska solidariteten. Sedan anslutningen 1981 har sammanhållnings-, landsbygds- och fiskeripolitiken

►FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER:

VALDIS DOMBROVSKIS, EU-kommissionens vice ordförande med ansvar för euron och dialogen mellan arbetsmarknadens parter; CORINA CREȚU, kommissionär för regionalpolitik; GIORGIOS STATHAKIS, Greklands ekonomi-, infrastruktur-, sjöfarts- och turistminister.

JEREMIE STÖDER NYSTARTADE TEKNIKFÖRETAG

Under perioden 2007–2013 fick nystartade teknikföretag i Grekland hjälp genom en rad EU-stödda riskkapitalfonder på IKT-området.

Finansiering av dessa digitala affärsverksamheter tillhandahölls via JEREMIE-initiativet genom att en JEREMIE-förvaltningsfond (JHF) inrättades i Grekland som ett instrument för kanalisering av medel från Eruf och Europeiska investeringsfonden. Fyra riskkapitalfonder skapades. De finansierades inom ramen för landets operativa Eruf-program "Digital konvergens" och drog till sig 30% privat kapital.

I juni 2015 uppgick det totala beloppet från JHF för start av 45 innovativa företag till 20,3 miljoner euro. De nystartade företagen inriktar sig på digitala tillämpningar för affärsområden som turism, underhållning, musikförlag, detaljhandel, bioteknikprodukter och bemanning. Läs mer om två framgångsrika projekt som finansierats genom JHF: Discoveroom, som presenteras på nästa sida, och Incredibleblue i artikeln [på sidan 42](#).

investerat mer än 73 miljarder euro i gemenskapsstöd till Grekland (fram till slutet av 2014).

Dessa medel har bidragit mycket till att stärka Greklands ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning, men mycket återstår att göra för att modernisera landets ekonomi och utveckla dess mångfald, i synnerhet genom att främja innovation och entreprenörskap i SMF. Samtidigt behöver den offentliga sektorn moderniseras för att kunna stödja ekonomisk utveckling och sociala behov.

DISCOVEROOM

Discoveroom-projektet har skapat en innovativ tillämpning för små hotell, B&B och pensionat som ger ägarna alla verktyg de behöver för att driva och marknadsföra sina verksamheter. Efter knappt två år har tillämpningen fler än 2 000 användare, och företaget har lyckats utvidga sin verksamhet internationellt med kunder i över 50 andra länder. Det nystartade företaget erhöll investeringar i två omgångar – förfinansiering i oktober 2013 och startfinansiering i juli 2014.

Dessa medel har också varit ett avgörande stöd under den pågående finanskrisen och utgjorde närmare 85 % av de totala offentliga investeringarna under 2013. Utan sammanhållningspolitiken skulle BNP för 2013 ha varit 3,3 % lägre än dess faktiska nivå.

Konkreta åtgärder

EU-finansierade projekt har gett stöd på praktiskt taget alla livets områden i Grekland. Sedan november 1992 har EU investerat omkring 5 miljarder euro i infrastruktur, bland annat i form av Atens tunnelbana. Miljontals turister kan nu besöka Akropolismuseet som öppnades 2009 med hjälp av EU-stöd. Tiotusentals grekiska elever har nu tillgång till hundratals nya skolor som byggts med EU-medel. Uppåt 990 000 invånare betjänas av vattenprojekt och ytterligare 350 000 av förbättrad hantering av avfallsvatten. Internettäckningen via bredband har utökats till ytterligare 800 000 invånare.

Under perioden 2007–2013 avsatte Eruf också mer än 334 miljarder euro till förbättringar av infrastrukturen i sjukhus och primärsjukvård. Kommissionen arbetar också med

att hantera följderna av de översvämningar som drabbade centrala Grekland och floden Evros bäcken.

Fokuserad framtidsinvestering

Stödpaketet på 35 miljarder euro som kommissionen har aviserat för perioden 2014–2020 omfattar 20 miljarder euro från ESI-fonderna och drygt 15 miljarder euro för direkta bidrag till bönder och stödåtgärder för jordbruket.

Total investering:
500 000 EUR

JEREMIE-
förvaltningsfondens
andel:
350 000 EUR

Jobb- och tillväxtplanen bidrar till investeringar i människor och företag till förmån för den grekiska ekonomin och skapar en hållbar strategi för att ta sig ur krisen. Grekiska myndigheter kan nu börja arbeta med dessa mål genom kvalitetsprojekt som gynnar innovation eller produktiva investeringar i SMF, ökar energieffektiviteten eller bygger upp viktig infrastruktur. EU kan också underlätta utbytet av god praxis och tekniskt stöd eller förbättringar av den administrativa kapaciteten.

Alla dessa åtgärder är avsedda att lägga grunden för en produktiv och innovativ ekonomi som kan ge invånarna en hållbar framtid och begåvade entreprenörer möjlighet att konkurrera effektivt på den globala marknaden.

►MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/newsroom/news/2015/07/a-new-start-for-jobs-and-growth-in-greece-commission-mobilises-more-than-eur35-billion-from-the-eu-budget

► THESSALIEN FOKUSERAR PÅ FRAMTIDEN

Den grekiska regionen Thessalien undgick inte landets finanskris, men dess återhämtningsförmåga har ökat sedan dess med hjälp av EU-stöd. Dr Kostas Agorastos, regional guvernör i Thessalien, berättar om hur regionalt samarbete, sammanhållning och EU-stöd bidrar till att lindra inverkan av statsskulden.

► Hur anser du som ordförande för de grekiska regionerna att samarbetet mellan dessa och andra medlemsstater kan främjas?

Regionalt samarbete och gemensamma program, huvudsakligen de som medfinansieras av EU, bringar Europas regioner närmare varandra. Vi deltar i mellanstatliga samarbetsprogram och kommer att fortsätta ägna oss åt nya initiativ under den nya programperioden. Grekiska regioner samarbetar också med lokala organ i andra EU-regioner om att främja samarbete och utveckla företag. Målet är att förbättra den regionala ekonomin till fördel för invånarna och miljön. Redan under perioden 2014–2020 inlemmas detta lokala samarbete genom regionala strategier för smart specialisering.

► Thessaliens regionala operativa program (ROP) för 2014–2020 antogs den 18 december 2014. Vad har gjorts sedan dess?

Betydande steg har tagits mot att påbörja programmets genomförande på både nationell och regional nivå, bland

annat genom godkännande av en lag om förvaltning, kontroll och genomförande av utvecklingsprogrammen för 2014–2020.

I mitten av 2015 höll övervakningskommittéerna sina första möten inom den nationella strategiska referensramen för 2014–2020, där specifika sektorer och kriterier för stöd godkändes. Vi förbereder nu inbjudningar till projekt som är intresserade av att inkomma med förslag.

Alla regioner utarbetar nu också en rad åtgärder angående lagstiftning och institutionella föreskrifter. Thessaliens målsättning är att börja med dem av våra program som kan genomföras omgående. Beträffande de övriga programmen samarbetar alla regioner med berörda departement så att inga förseningar för invånare eller lokala marknader uppstår.

Efter att strategin för social delaktighet och bekämpning av fattigdom och den regionala planen för omhändertagande av fast hushållsavfall hade slutförts, inriktade man sig på specialisering i och med den första fasen av de regionala strategierna för smart specialisering (RIS3). En andra programövervakningskommitté avser också att under hösten 2015 införa ett nytt åtgärdspaket som omfattar vårt främsta mål om att involvera lokala organ och det civila samhället i samtliga faser.

Regionens utvecklingsstrategi har som mål att motverka den socioekonomiska negativa trenden och vill ändra inriktningen för regionens utvecklingsmodell mot smart och hållbar utveckling för alla. Strategin bygger på ROP för 2014–2020 och de medel som förväntas flyta in i regionen från sektorprogrammen.

► **En viktig förändring i genomförandet av den grekiska sammanhållningspolitiken är att varje region sköter sitt eget program. Hur förbereder sig regionerna för denna nya utmaning?**

Regionerna har sedan den nationella strategiska referensramen för 2007–2013 visat att de kan öka användandet av stöd, slutföra halvfärdiga projekt, påskynda genomförandet och kanalisera resurserna in i ekonomin. Framgången hittills beror på att varje region har sitt eget program. Reformerna krävs dock för att vi ska kunna undvika byråkrati. Vi behöver en process för att besluta om och överföra ansvar så att de sektorprogram som berör regionerna kan planläggas med omfattande förslag som har specifikt mervärde.

Man måste vara vaksam på den demokratiska styrningens kvalitet och skapa en modern, opersonlig offentlig sektor med snabba och förenklade förfaranden som kan hantera viktiga sociala problem och utmaningar.

► **Grekland kämpar för att ta sig ur krisen. Hur kan sammanhållningspolitiken främja tillväxt och jobbskapande i Thessalien?**

Krisen nådde Thessalien senare än andra regioner, men drabbade hårdare. Sedan programmet för den nationella strategiska referensramen startade 2011 och genom deltagande i projekt finansierade genom sektorprogram har Thessalien uppnått en hel del. Det ökade stödandandet, från 19% till 86%, och takten på genomförandet av projekt är två sådana exempel. Slutförandet av arbeten som stora vägar, sjukhus, kulturprojekt, översvämningsskydd och utbildningsprojekt är några exempel på att regionala myndigheter kan genomföra sammanhållningspolitiken.

Regioner är dock beroende av statlig finansiering, och man har problem med att avsluta den nationella strategiska referensramen för 2007–2013. Finansieringen är ojämn, och strukturella förändringar av stödet krävs eftersom det annars är risk för att landets problem fortsätter. Projekt kommer att halka efter ytterligare, jobb går förlorade, entreprenörer hämmas, konkurrenskraften förbli låg och nationen få lägre tillväxt. Vi kanske måste överväga förskottsbetalningar för att genomföra projekt. En förlängning med ett år av den nationella strategiska referensramen för 2007–2013 är nödvändig.

Vi anser att förändringar av finansieringen absolut är nödvändiga för utvecklingen av entreprenörskap, forskning, innovation och tillväxt. För att partnerskapsöverenskommelsen för 2014–2020 ska ge verkligt stöd måste finansieringen förändras för att problem inte ska uppstå. Det gäller både igångsättning av nya projekt och att avsluta den nationella strategiska referensramen för 2007–2013, som kan leda till

► Den nya riksvägen mellan Trikala och Larissa kommer att förbättra transportförbindelserna och restiderna.

► VÄNSTER: Den nya plantskolan i Volos är byggd efter bioklimatisk modell med solenergi och ett energieffektivt värme- och kylsystem.

allvarliga konsekvenser för vår ekonomi och vårt samhälle. Den minskade konsumtionen i Grekland talar för sig själv. Om vi vill skapa jobb måste vi sluta sänka levnadsstandarden.

► **De grekiska myndigheterna har fullföljt strategin för smart specialisering inom forskning och innovation. Vilka är de huvudsakliga målen för Thessalien?**

Den regionala innovationsstrategin för Thessalien bygger på två grundpelare kring vilka underordnade aktiviteter kommer att utvecklas.

Den första pelaren är livsmedelsindustrin och den andra är inriktad på metall- och byggsektorerna. Främjande av turism är inrättat som en underordnad aktivitet och kommer att utveckla den thessaliska kulturens affärspotential. Insatserna i de övriga underordnade aktiviteterna – energiproduktion, energisparande och miljövård – kommer att stärka den cirkulära ekonomin.

Avancerad hälsoteknik och betydande lokal expertis på områdena idrottsmedicin, ortopedi, fysioterapi och rehab är särskiljande för Thessaliens ekonomi och innebär möjligheter till affärsverksamhet. Just nu finjusterar vi åtgärdsplanen RIS3 och siktar mot att omgående börja använda de tillgängliga resurserna i Thessaliens ROP för 2014–2020 i en pilotåtgärd som snart kommer att tillkännages. RIS3 kommer också att utgöra grunden för ansökan om resurser från andra sektorprogram inom den nationella strategiska referensramen. Vi är övertygade om att den nedifrån och upp-taktik som vi länge har tillämpat i vår region har åstadkommit de bästa resultaten i planeringen av vår strategi, vars mål är att stärka företag och bidra till att uppnå bästa möjliga ekonomiska resultat för Thessalien.

► **MER INFORMATION**
www.thessalia-esp.gr/

▶ REGIONER SOM PIONJÄRER FÖR FRAMTIDA TILLVÄXT

Markku Markkula, kommunalråd i Esbo i Finland, valdes tidigare i år till ordförande i EU:s regionkommitté för en ämbetsperiod på 2,5 år. Han berättar för *Panorama* om sina mål för Europas regioner och stöder metoden smart specialisering.

▶ **Nu när du tar vid som regionkommitténs ordförande, var ser du de främsta utmaningarna för Europas regioner?**

Att åter få igång privata och offentliga investeringar för tillväxt och innovation är den främsta utmaningen. Som regionala och lokala ledare vet vi hur brådskande denna uppgift är. Den kräver tydliga mål, adekvat finansiering och nya partnerskap mellan EU, nationella regeringar, regioner, städer och den privata sektorn.

Listan över de delade investeringsmålen är tydlig och omfattar politiska områden som hållbar stadsmiljö, innovation inom industri och samhälle, stöd för entreprenörskap, energieffektivitet och -trygghet, digital ekonomi och delaktighet. Adekvat finansiering och partnerskap bör mobiliseras kring våra två huvudinstrument: EU:s regionalpolitik – med en kapacitet på 350 miljarder euro och en unik nedifrån och upp-taktik – samt Europeiska fonden för strategiska investeringar.

Inom dessa behöver vi inrikta oss särskilt på regionala ekosystem för företagande. Så som jag upplever det behöver Europa nu ett starkt engagemang och åtagande från berörda parter beträffande innovationsexperiment och försök – tid och pengar ska inte läggas på planering, planering och åter planering. Vi behöver utveckla ett konkret regionalt utvecklingsindex för företagande och använda detta aktivt genom europeiska partnerskap.

▶ **Hur ser du på den långsiktiga inverkan av den senaste tidens politiska händelser i Europa – i synnerhet krisen i Grekland – på förhållandet mellan EU:s regioner? Vad kan göras för att övervinna detta?**

Regioner och städer i flera länder har tvingats hantera ekonomiska nedskärningar av sällan skådad omfattning, och gör det i många fall fortfarande, detta vid en tidpunkt då lokalsamhällena redan är försvagade av recessionen och i behov av starkare stöd. Därför är det ytterst viktigt att de får tillgång till allt det bästa i EU:s tillväxtpolitik så snabbt och effektivt som möjligt. Den aviserade planen på att mobilisera och påskynda EU:s regionalpolitik till stöd för tillväxt och jobb i Grekland är ett viktigt första steg i rätt riktning. Som EU:s regionkommitté kommer vi att göra allt för att hjälpa lokala och regionala administratörer i Grekland att hitta de bästa koncepten och strategierna för att skapa jobb och möjligheter till företagande för sina invånare och därigenom stärka sammanhållningen.

▶ **I vilken utsträckning tror du att den reformerade regionalpolitikens taktik – som går ut på att uppmuntra regioner att hitta och utnyttja sina särskilt starka sidor genom det som kallas "smart specialisering" – faktiskt kommer att bidra till att skapa jobb och tillväxt i Europas regioner?**

Jag tillhör de tidiga anhängarna av den övergripande idén om smart specialisering. Jag har sett i Finland vad som fungerar eller inte, och jag är övertygad om att smart specialisering har enorma möjligheter att mobilisera lokala resurser i en anpassad och inkluderande strategi för tillväxt och innovation. Varje region måste hålla sig till några få prioriteringar och bygga upp starka europeiska partnerskap.

Jag tror också att de flesta regionala och lokala ledare numera har "anammats" denna taktik och försöker att införa den. Små steg leder dock inte till de framsteg som krävs.

▼ PARTNER FÖR INVESTERING OCH TILLVÄXT

OPEN DAYS 2015 äger rum 12–15 oktober under parollen **”EUROPAS REGIONER OCH STÄDER: PARTNER FÖR INVESTERING OCH TILLVÄXT”**.

Utöver en OPEN-dag om stadsmiljö, OPEN DAYS University och RegioStars 2015 Awards har OPEN DAYS 2015 tre huvudteman:

- 1. MODERNISERA EUROPA:** regionerna i energiunionen och den digitala inre marknaden.
- 2. REGIONER ÖPPNA FÖR HANDEL:** utveckling, innovation och jobbskapande i SMF.
- 3. PLATSER OCH STÄLLEN:** stads- och landsbygdsutveckling, integration mellan stad och landsbygd.

► MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/

Problemet är att vi måste kunna säga nej till förslag och alternativ som är bra men som inte är förenliga med sådana strategier, eftersom våra mål bör vara på medellång och lång sikt.

► Hur ser du på utvecklingen av den roll som din institution har, i synnerhet avseende stödet för prioriteringarna inom Europas tillväxtagenda: investeringar i realekonomi, en ekonomi med låga koldioxidutsläpp, forskning och innovation?

Realekonomi, hållbarhet och innovation har en stark lokal aspekt. Av den anledningen lägger regionkommittén stor vikt vid att bidra till utformningen, genomförandet och övervakningen av EU:s politik på dessa områden. De brännande frågorna i realekonomin avser vad som måste göras för att

minska utsläppen i våra städer och industrier. För detta krävs ökad innovation överallt i våra samhällen och företag. Europa behöver en starkare nedifrån och upp-rörelse. Detta kan åstadkommas genom att uppmuntra alla regioner till att bli pionjärer på sitt eget prioriteringsområde baserat på smart specialisering. Till stöd för detta behöver vi starka europeiska partnerskap. Regionkommittén spelar en avgörande roll genom kompetenta och starka åsikter, men också genom nya och specialinriktade initiativ, såsom plattformar för kunskapsdelning, interinstitutionella partnerskap – som den gemensamma handlingsplan som infördes för Juncker-planen med Europeiska investeringsbanken – och deltagande av arbetsgrupper för förenkling.

► Vad förväntar du dig särskilt av OPEN DAYS 2015?

Årets OPEN DAYS ger oss möjlighet att utvärdera starten på sammanhållningspolitikens operativa program för 2014–2020 så att vi kan bilda oss en bättre uppfattning om hur nya prioriteringar har omvandlats till faktiska strategier och projekt på plats. Jag kan inte föreställa mig något evenemang som på ett bättre och mer påtagligt sätt förkroppsligar tanken om att vara enade i mångfald, om att dela gemensamma värderingar, mål och verktyg och samtidigt utarbeta olika och specifika lösningar för att övervinna problemen och gripa tillfällena.

EUROPEAN UNION

► MER INFORMATION
www.cor.europa.eu

Committee of the Regions

► SLOVAKIEN REDO ATT LEDA

När Slovakien blickar framåt mot sitt första ordförandeskap i EU:s ministerråd ser man positivt på de framsteg som sammanhållningspolitiken har inneburit, och man kommer att inrikta sig på konvergens inom hela EU. *Panorama* talade med biträdande premiärministern för investeringar.

► EU-kommissionen träffade partnerskapsöverenskommelsen med Slovakien i juni 2014. Vilka större steg har tagits sedan dess?

Godkännandet av partnerskapsöverenskommelsen följdes av godkännandet av slovakiska program, vilket innebär att åtgärder nu kan inledas för att bädda för tillväxt och sysselsättning.

En viktig del för att uppnå de slovakiska programmålen var antagandet av lagstiftning avseende bidrag från EU-fonder. Den slovakiska regeringen godkände ESI-fondernas förvaltningssystem, vars mål är att säkerställa harmoniserad tillämpning av regler baserade på EU:s och Slovakiens lagstiftning på ESI-fondområdet. Samtidigt speglar det erfarenheter från genomförandet av programperioden 2007–2013 och krav på ökad öppenhet och bekämpning av korruption i tillhandahållandet av bidrag från EU-fonder. Vi har också utarbetat flera metodiska riktlinjer för att underlätta genomförandet av EU-fonder.

I oktober 2014 godkändes de operativa programmen för integrerad infrastruktur, miljö kvalitet samt forskning och innovation. Dessa tre var bland de tio första av alla medlemsstaters operativa program som godkändes, vilket är en stor framgång för Slovakien. Övriga slovakiska operativa program godkändes sedan successivt fram till slutet av 2014.

► Vilka är de viktigaste förändringarna i fråga om de operativa programmen (OP) i jämförelse med perioden 2007–2013? Hur viktiga har EU:s sammanhållningspolitiska fonder varit sedan Slovakiens anslutning för 11 år sedan?

Programperioden 2014–2020 medförde förändringar som återspeglas i det minskade antalet slovakiska program med hänsyn till behovet av koncentration och närmare inbördes tematisk koppling mellan sammanhållningspolitiken och uppfyllandet av målen för Europa 2020-strategin. Tonvikten läggs på resultaten och ramen för utförandet genom att tydliga och mätbara mål sätts. Möjligheten att finansiera samma OP genom flera fonder och att införa förhandsvillkor har utnyttjats. Den integrerade inställningen till territoriell utveckling kommer att tillämpas ytterligare. En nyhet är "elektronisk sammanhållning", vilket innebär att kommunikationen sker helt elektroniskt.

Sammanhållningspolitikens betydelse är uppenbar i Slovakien elva år efter EU-anslutningen. Vi ser positiva resultat av EU-finansierade projekt i alla regioner. Effekten av den här politiken har också varit uppenbar i lindringen av den globala finanskrisens konsekvenser för den slovakiska ekonomin, huvudsakligen på arbetsmarknaden.

► Vilken utsträckning är lokala och regionala organ involverade i förvaltningen av olika OP i Slovakien?

▶ Biomassa används för värmeproduktion i Vrable.

Precis så som partnerskapsprincipen tillämpades fullt ut under förberedelserna av partnerskapsöverenskommelsen och enskilda program, kommer den att upprätthållas under genomförandet av programperioden 2014–2020.

Under det integrerade regionala operativa programmet kommer högre territoriella enheter och regionala huvudstäder att vara förmedlande organ i Slovakien. Deras uppgift är att utveckla och implementera regionala integrerade strategier (RITS) i Nuts 3-territorier. I RITS-modellen ingår strategin för hållbar stadsutveckling, vars åtgärder kommer att genomföras i åtta regionala huvudstäder. Integrerade territoriella investeringar kommer att genomföras genom RITS.

Bidrag med tematisk och territoriell inriktning kommer också att användas, särskilt för icke-statliga ideella organisationer. För att följa partnerskaps- och icke-diskrimineringsprincipen är lokala och regionala myndigheter representerade i tillämpliga övervakningskommittéer och diverse arbetsgrupper.

▶ Vilka resultat förväntar du dig i slutet av sjuårsperioden?

En stor utmaning är att uppnå verklig konvergens med regionerna som släpar efter. Med hjälp av samordnade strukturella principer vill vi förbättra innovationsmiljön, utnyttja möjligheterna med informations- och kommunikationsteknik till fullo,

införa intelligent offentlig administration och sprida digitala färdigheter. Vi behöver inrikta oss på att säkerställa en tillgänglig och hållbar nätverksinfrastruktur av hög kvalitet överallt i Slovakien. Vad beträffar mänskliga resurser kommer vi att inrikta oss på att omstrukturera högstadieutbildningen och den högre utbildningen samt yrkesutbildningen för att kunna tillgodose arbetsmarknadens behov effektivt.

Vårt mål är att bemöta sociala problem – t.ex. ungas delaktighet under föränderliga förhållanden, social delaktighet för marginaliserade grupper, den åldrande befolkningen och livskvalitet – minskning av utsläpp samt klimatanpassning.

Jag tror absolut att alla våra lösningar för programperioden 2014–2020 kommer att omvandlas till den typ av resultat som skapar tillväxt och nya jobb i alla slovakiska regioner.

▶ Slovakien kommer för första gången att inneha det roterande ordförandeskapet i EU:s ministerråd under 2016. Förutser du någon särskild aktivitet med avseende på europeisk regional- och stadspolitik?

Slovakien kommer beslutsamt och ansvarsfullt ta sig an ordförandeskapet i EU:s ministerråd. Under 2016 överlämnar vi till EU-kommissionen halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen, de första rapporterna om ESI-fondernas program och finansieringsinstrument för perioden 2014–2020 och en rapport med resultaten av efterhandsutvärderingen av perioden 2007–2013. I anslutning till detta förväntar vi oss intensiva diskussioner om sammanhållningspolitikens effektivitet, dess bidrag till att uppnå målen för Europa 2020-strategin och dess inriktning efter 2020. Under det slovakiska ordförandeskapet har vi för avsikt att bevisa sammanhållningspolitikens betydelse som EU:s främsta investeringspolitik för att minska de regionala skillnaderna och för att stödja förslag som möjliggör förenkling av genomförandet och en minskning av den administrativa bördan.

Vad beträffar regionalpolitiken planerar vi flera större evenemang i Slovakien: en konferens om EU:s sammanhållningspolitik, det årliga forumet för EU:s strategi för Donau-regionen och regionkommitténs toppmöte. Vi planerar också för världskonferensen HABITAT III om bostäder och stadsutveckling. Vi kommer att inrikta oss på att säkerställa att EU-medlemsstaterna har en konstruktiv syn på färdigstället av konferensens slutdokument och på att EU:s agenda för städer synliggörs på lämpligt sätt i detta forum.

▶ ESTLAND: FOKUS PÅ KONKURRENSKRAFT OCH TILLVÄXT

Under perioden 2007–2013 var Estland ett av det högst rankade länderna för användning av EU-stöd. Panorama har talat med finansministern Sven Sester om de fördelar som sammanhållningspolitiken har inneburit för Estland och om landets prioriteringar för den nya programperioden.

▶ Utöver den utmärkta ekonomiska processen, vilka har varit de främsta framgångarna med sammanhållningspolitiken för Estland?

Strukturfonderna har haft stor inverkan på Estlands utveckling. Huvudfokus har varit att stärka vår ekonomiska tillväxt genom att stimulera export och innovation och modernisera vår grundläggande infrastruktur på olika områden. EU-stödet initierade en fördubbling av antalet exporterande företag och exportomsättningen.

Effekterna av EU-stödet handlar dock inte bara om statistik och ekonomiska siffror. De är påtagliga i vardagen och synbara över hela landet. Vägen du kör på, tågresorna du gör, tillgången till rent dricksvatten, internet som går direkt in i din bostad, e-tjänsterna som ger dig möjlighet att komma i kontakt med staten via några få klick i stället för att vänta i flera timmar: EU-investeringarna har gjort Estland till en bättre plats både för företag och för människor.

Vi lade stor tonvikt på vår digitala agenda, och EU-stödet har bidragit till att förvandla Estland till ett av de mest avancerade e-samhällena i världen genom att stödja utvecklingen av infrastruktur, nätverk och tillämpningar för onlinetjänster. Till följd av detta använder 77% av estländerna internet, och medborgarna använder rutinmässigt e-tjänster för e-val, e-skatter, e-polis, e-sjukvård, e-bank och e-skola (se även *Panorama 52*).

Vi vet också att vi utöver infrastruktur och företag måste investera i vårt folk, och EU-stödet spelar en fortsatt viktig roll på vår arbetsmarknad och i våra utbildnings- och sociala reformer. Vi har t.ex. moderniserat 90% av yrkesskolorna så att de svarar mot behoven i dagens ekonomi.

Estland drabbades hårt av finanskrisen, men tillgången till EU-stöd och möjligheten att snabbt omforma stödplaner bidrog till att ekonomin kunde anpassas och återhämta sig.

▶ Vilka är de viktigaste lärdomarna? Hur påverkade de programplaneringen för perioden 2014–2020?

Mot bakgrund av vår erfarenhet beslutade vi oss för två huvudprinciper för 2014–2020: ESI-stödet är en engångsresurs med fokus på att nå resultat. Målet kan inte bara vara att spendera pengar och ha låg felfrekvens. Användningen av medel måste medföra en strukturell förändring i utvecklingen som ökar effektiviteten eller kvaliteten på ett område, inom en sektor eller bransch, och leda till positiv och långvarig inverkan (t.ex. initiering och genomförande av strukturella reformer och nyckelprojekt).

Vi är nöjda med att sammanhållningspolitiken nu är nära kopplad till Europa 2020, landsspecifika rekommendationer och medlemsstaternas ansvarsfulla finansbeteende.

▶ Vilken är investeringsstrategin för Eruf, sammanhållningsfonden och ESF för 2014–2020? Vilka resultat förväntas?

Vi tror absolut att allt EU-stöd och nationellt stöd måste planeras tillsammans på ett integrerat sätt både för EU-mål och nationella mål.

Det strategiska fokuset är att bidra till målen för Europa 2020 och dess nationella motsvarighet, Estland 2020. Under programplaneringsfasen fäste vi i Estland stor vikt vid att analysera våra utvecklingsbehov under de närmaste

7–10 åren, och det inte bara på områden som är berättigade till EU-stöd, utan för landet i helhet, eftersom EU-stöd inte är något separat utan jämte nationell offentlig finansiering en viktig finansieringskälla. Vi använde oss också av möjligheten att ha bara ett operativt program i stället för de tidigare tre, och detta förenklade samordningen mellan nationella myndigheter och olika fonder så att vår användning av EU-stödet blev integrerad och effektiv.

Vår metod utgår huvudsakligen från förväntningen att investeringarna från sammanhållningspolitiken måste öka vår konkurrenskraft och bidra till ekonomisk utveckling.

Omkring en tredjedel av medlen ska användas på området kunskapsintensiv och internationellt konkurrenskraftig ekonomi. Vi skapar tillfällen för entreprenörer och FoU-institutioner att utveckla nya och innovativa produkter och tjänster så att de kan växa och komma in på nya exportmarknader. Produktiviteten i våra SMF beräknas öka med 40%, och antalet exportföretag bör växa med 25%.

En tredjedel ska investeras i utbildning, sysselsättning och social delaktighet. Huvudsyftet är att befolkningen i arbetsför ålder ska få bättre kvalifikationer och bli mer konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden.

Den sista tredjedelen ska investeras i grundläggande infrastruktur – multimodal transport, IKT-anslutning och energieffektivitet.

▶ **Estland använde finansieringsinstrument på området företagsstöd och energieffektivitet i bostäder under 2007–2013. Estland planerar vidare att öka andelen**

finansieringsinstrument och bredda tillämpningsområdet för dessa. Vilka är fördelarna enligt er erfarenhet med att använda finansieringsinstrument i sammanhållningspolitiken?

Det ekonomiska trycket på offentliga budgetar ökar, så Estland ser finansieringsinstrument som en viktig möjlighet att minska detta tryck och säkra långsiktig hållbarhet i stödet på olika politiska områden. Vi vill underlätta utveckling, inte skapa bidragsberoende. Bidrag är inte alltid det mest hållbara sättet att öka stödmottagarens eller statens konkurrenskraftighet.

Estland har det högsta antalet nystartade företag per capita i Europa. Detta vittnar om hur enkelt det är att starta företag i Estland. Vi vill att de ska fortsätta att växa i Estland, så vi såg en positiv inverkan av att skapa den baltiska innovationsfonden tillsammans med andra länder i Baltikum och investera de resurser som EU:s finansieringsinstrument genererar i avkastning. Detta visar att användningen av finansieringsinstrument kan ha en verkligt mångdubblande effekt och en omsättningsinverkan på ekonomin.

Investeringar från ESI-fonderna genom finansieringsinstrument förväntas minst fördubblas jämfört med 2007–2013, vilket också är det mål man talar om på EU-nivå. Kapital i stora volymer kommer att bli tillgängligt för företag, och vi tänker oss också en ny gren som omfattar stöd för att öka resurseffektiviteten i företagen. Under räkenskapsperioden kommer vi också att fortsätta bevaka andra områden och utforska ytterligare möjligheter att använda finansieringsinstrument.

▶ MER INFORMATION

www.strukturifondid.ee/en/

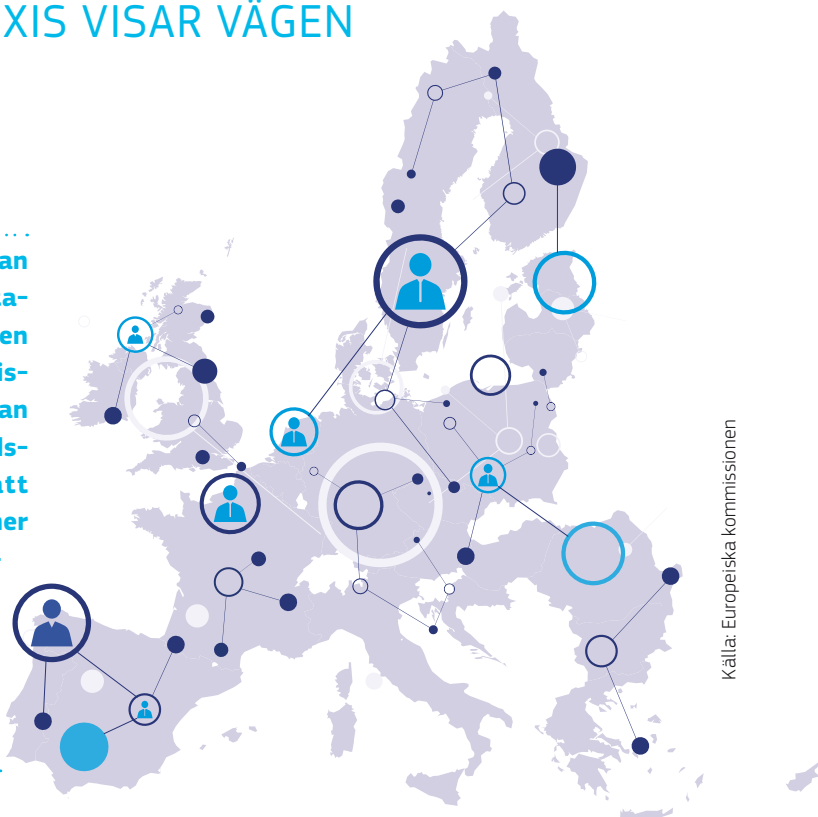
▶ Seaplane harbour i Tallinn inrymmer ett av Europas ståtligaste sjöfartsmuseer.

FRÄMJA EFFEKTIV OFFENTLIG FÖRVALTNING

RIKTLINJER OCH BÄSTA PRAXIS VISAR VÄGEN

Experter säger ofta att för att få EU-stöd måste man ha ett bra projekt som gynnar den direkta stödmottagaren och även samhället i stort, men att framgången beror av skickliga förvaltare. Därför har EU-kommissionären för regionalpolitik, Corina Crețu, ända sedan hon tillträdde sitt uppdrag betonat att ett förhandsvillkor för sammanhållningspolitiskt stöd är att offentliga förvaltningar i medlemsstater och regioner fungerar friktionsfritt för att stödet ska ha så påtaglig effekt som möjligt på plats. En uppfattning som nu sprider sig bland medlemsstater är att stärkt administrativ kapacitet och förbättrad förvaltning har avgörande betydelse för att få goda resultat av EU-stödda investeringar.

Källa: Europeiska kommissionen

Kommissionen och dess generaldirektorat för regional- och stadspolitik förbättrar nu det sätt som stödet investeras och förvaltas på under 2014–2020. Arbetsgruppen för bättre genomförande har haft ett mycket gott samarbete med de berörda länderna, vilket har lett till viktiga framsteg mot att minska risken för att bli av med EU-stödet. Generaldirektoratets kompetenscentrum för administrativ kapacitetsuppbyggnad har dessutom infört andra initiativ till stöd för nationella, regionala och lokala förvaltningar i uppbyggnaden av deras administrativa kapacitet att förvalta investeringar som medfinansieras av EU.

PEER 2 PEER bär sin första frukt

I mars 2015 invigde kommissionären Corina Crețu officiellt det nya verktyget för kollegialt utbyte mellan organ som förvaltar EU-stöd: REGIO PEER 2 PEER. God praxis i hela Europa blir nu mer lättillgänglig för tjänstemän i den offentliga sektorn, som kan dra fördel av över 24 000 kollegers direkta erfarenheter av förvaltning av Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden. De största fördelarna med REGIO PEER 2 PEER är att det är praktiskt, flexibelt, snabbt, att man kan fokusera på specifika ämnen och kvalitetskontrollera skraddarsydda utbyten.

Initiativet har redan genererat ett antal ansökningar från olika medlemsstater, och framgångsrika utbytsevenemang har arrangerats för Bulgarien, Kroatien, Polen och Frankrike. Förfrågningarna som inkommit hittills tyder på ett stort intresse för kollegialt utbyte av erfarenheter på områden som finansieringsinstrument, statligt stöd, offentlig upphandling, nya instrument i stadsutveckling, öppenhet och förebyggande av korrupktion. REGIO PEER 2 PEER är för närvarande ett pilotprojekt, och såväl resultaten som framtida modaliteter kommer att utvärderas framemot slutet av 2016.

Integritetspakter ska öka öppenheten och effektiviteten i EU-projekt

Säkrad integritet, öppenhet och effektivitet angående EU-stöd är ämnet för ett annat initiativ – integritetspakter – som lanserades i år av kompetenscentrumet för administrativ kapacitetsuppbyggnad. Integritetspakter är ett verktyg utvecklat av Transparency International till stöd för myndigheter, företag och det civila samhället för att öka förtroendet för offentlig upphandling. Integritetspakten utgör ett rättsligt bindande avtal mellan den upphandlande myndigheten och de företag som lämnar anbud på offentliga

►Kommissionär Crețu och Miklos Marschall, vice verkställande direktör, Transparency International.

kontrakt om att avstå från korrupta handlingar och att genomföra en upphandlingsprocess med integritet, öppenhet och effektivitet. Ett av instrumentets huvudinslag är den fristående övervakningen av avtalet som sköts av en organisation i det civila samhället.

Kommissionen har i nära samarbete med Transparency International beslutat att testa detta verktyg i ett antal projekt som medfinansieras av EU. I maj 2015 publicerades en begäran om intresseanmälningar för deltagande i initiativet, riktad både till offentliga förvaltningar (myndigheter som förvaltar EU-stöd eller EU-stödmottagare) och till aktörer i det civila samhället. Gensvaret överträffade alla förväntningar. Sammanlagt fick kommissionen in 56 ansökningar från 13 medlemsstater, varav 25 kom från organisationer i det civila samhället och 31 från offentliga myndigheter. De utvalda projekten förbereder sig nu inför genomförandet.

Pilotprojektet med integritetspakter väntas främja goda förvaltningsprinciper såsom ökad öppenhet, och dessutom ge kostnadsbesparingar. Erfarenheten har visat att projektet potentiellt kan minska kontraktskostnaderna med upp till 30% genom strängare processer för offentlig upphandling.

Till hjälp för att undvika de vanligaste felen vid offentlig upphandling

Integritetspakter är inte det enda initiativet som rör offentlig upphandling i projekt som medfinansieras av EU. Kompetenscentrumet för administrativ kapacitetsuppbyggnad prioriterar detta område mycket högt av flera skäl. Offentlig

upphandling utgör omkring 19% av EU:s BNP. Uppskattningsvis genomgår 48% av ESI-fonderna offentlig upphandling, och det är där de flesta problemen uppstår. Misstag i offentlig upphandling kan medföra avsevärda ekonomiska justeringar och förlust av stöd. I de flesta fall orsakas misstagen av bristande erfarenhet av att tillämpa komplexa regler, men kommissionen erbjuder mindre erfarna upphandlande myndigheter i medlemsstaterna hjälp i form av en användarvänlig vägledning med tips om hur man undviker de vanligaste felen vid upphandling av arbete, tjänster och varor som omfattas av EU-medfinansiering.

”Perfektion går inte att uppnå, men om vi strävar ditåt kan vi nå förträfflighet”

En av principerna för god förvaltning är ständiga förbättringar. Uppmärksamheten är nu riktad mot de nya programmen för 2014–2020, och kommissionen försäkras om att gamla misstag inte upprepas. Målet är att inleda den nya programperioden med bättre struktur, färdigheter och effektivitet. Dessa behövs inte bara för att få ut mesta möjliga värde av offentligt stöd, utan också för att skapa tillväxt och jobb, förtroende för institutioner och trovärdighet för politiken.

►MER INFORMATION

Förbättra investering och förvaltning av stödmedel:
<http://europa.eu/!VJ96UM>

►INFORMERA OM EU-FONDER PÅ LOKAL NIVÅ

Hur många invånare är medvetna om de möjligheter och den inverkan de europeiska struktur- och investeringsfonderna har i deras region?

För att göra de faktiska investeringar som görs genom regional- och stadspolitik (351,8 miljarder euro för perioden 2014–2020) mer synliga lanserar EU-kommissionen en kommunikationsinsats i samarbete med förvaltande myndigheter och Europa Direkts informationscentrum. Målet är att upplysa potentiella stödmottagare om stödmöjligheter och att göra invånarna uppmärksamma på de konkreta resultaten som uppnås lokalt.

Lokal förankring

Under 2015 har generaldirektoratet för regional- och stadspolitik lagt mer tonvikt på lokal förankring genom att anordna aktiviteter i samarbete med tillämpliga nationella partner. I flera EU-länder arrangeras seminarier och informationsmöten med fokus på hur sammanhållningspolitiken kan förmedlas bättre.

Tyskland, Italien, Sverige, Bulgarien, Grekland och Förenade kungadömet var pionjärer med att arrangera sådana evenemang, och Spanien, Kroatien och Rumänien har redan meddelat att de har för avsikt att göra detta under 2015.

I Italien och Bulgarien hölls seminarier för kommunikatörer i samband med seminarier för nationella och lokala journalister. Vid dessa evenemang informerades medierna om sammanhållningspolitikens prioriteringar och mål för perioden 2014–2020, och om hur dessa hjälper regioner att skapa jobb och tillväxt genom riktade investeringar.

INFORM-nätverkets senaste möte för Eruf-kommunikatörer (i Lille i juni 2015) handlade huvudsakligen om Juncker-kommissionens politiska prioriteringar. Talare och experter från både medlemsstater och olika avdelningar inom kommissionen, däribland generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, förklarade kopplingarna mellan investeringsplanen

INFORM OCH INIO

INFORM, som samordnas av generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, är ett nätverk av kommunikatörer omfattande hela EU som ansvarar för att informera om investeringar från Eruf och Sammanhållningsfonden i medlemsstaterna. INIO är nätverket av nationella kommunikationssamordnare för Europeiska socialfonden som samordnas av generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering.

Varje nätverk har som mål att göra projekt som medfinansieras av EU mer synliga genom att dela med sig av erfarenheter och god praxis. De försöker förbättra kommunikationens kvalitet för att öka allmänhetens kännedom om politikens fördelar.

för Europa, den digitala inre marknaden, ekonomin med låga koldioxidutsläpp och energiunionen och sammanhållningspolitikens bidrag till dessa prioriteringar.

Invigningsevenemang för operativa program

Medlemsstater och förvaltande myndigheter ansvarar för att utarbeta en kommunikationsstrategi för varje operativt program inom sex månader efter att det antagits. Strategin behöver inte godkännas formellt av EU-kommissionen, men denna måste informeras om och tillställas strategin via SFC2014, som är det officiella elektroniska hanteringsverktyget för ESI-fonderna.

Under första hälften av 2015 antogs 40% av OP-kommunikationsstrategierna, och nästan alla som återstår kommer att antas före 2016.

EU-kommissionen uppmuntrar förvisso till samarbete om kommunikationen för flera olika fonder, men det står

” Vi har ett enkelt men ambitiöst mål – att använda ett rekordhøgt EU-stöd till ytterligare ett civilisatoriskt språng. Varenda zloty av det totala beloppet på 500 miljarder polska zloty kommer att investeras klokt. ”

► EWA KOPACZ – POLENS PREMIÄRMINISTER

INFORMATIONS- OCH KOMMUNIKATIONS- REGLER

Ta reda på mer om informations- och publiceringsregler, inklusive användning av logotyper.

► Webbsida på Inforegios webbplats om informations- och kommunikationsregler, inklusive föreskrifter:

www.ec.europa.eu/regional_policy/sv/policy/communication/legislation/

► På allmän begäran har generaldirektoratet för regional- och stadspolitik tillhandahållit exempel på användning av EU-symbolen (logotypen) och referensen till fonden på alla språk:

www.ec.europa.eu/regional_policy/sv/information/logos/

► Den praktiska tillämpningen av informations- och kommunikationsreglerna ger ibland upphov till frågor. Till förvaltande myndigheters hjälp finns på Inforegio ett dokument som uppdateras regelbundet och som innehåller svar på vanliga frågor om tolkningen av kommunikationsreglerna (svaren har formulerats av generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering och generaldirektoratet för regional- och stadspolitik i samarbete):

www.ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/communication/qa_comm.pdf

medlemsstater och förvaltande myndigheter fritt att välja det tillvägagångssätt som är lämpligast med hänsyn till nationella och regionala omständigheter (centraliserat eller decentraliserat och enskild fond eller flera fonder). Och olika tillvägagångssätt väljs faktiskt, t.ex. en enskild kommunikationsstrategi som avser alla ESI-fonder, (t.ex. Bulgarien, Malta, Lazio-regionen i Italien), Eruf och ESF-programmen omfattade av en enskild strategi eller separata strategier för varje operativt program och fond.

Invigningsevenemangen för operativa program är viktiga kommunikationstillfällen och bör rikta sig till bredast möjliga publik, däribland medierna. Polen, som får det högsta beloppet ur EU:s investeringsbudget för 2014–2020 (89 miljarder euro med alla ESI-fonder inräknade) firade tilldragelsen i närvaro av premiärminister **Ewa Kopacz** och marskalkarna för de 16 polska regionerna. Marskalkarna mottog symboliskt de antagna operativa programmen från ministern för regional utveckling, **Maria Wasiak**, och kommissionären för regionalpolitik, **Corina Crețu**. Evenemanget, som ägde rum i februari 2015, fick mycket publicitet via de dussintals medier som närvarade.

Ett annat innovativt invigningsevenemang arrangerades av Interreg Europa: en konferens som samlade 850 beslutsfattare och aktörer i Bologna i Italien och ett stort deltagande online (1 200 deltagare). Över 2 000 personer bidrog vid 130 mötesbord, antingen på plats eller online via sociala medier.

Program som ännu inte har godkänt sin kommunikationsstrategi uppmuntras också att arrangera ett invigningsevenemang, eftersom det har visat sig vara ett viktigt tillfälle för att dra potentiella stödmottagares uppmärksamhet till de nya stödmöjligheterna och även för att öka allmänhetens kännedom om vad tidigare program har åstadkommit.

► MEDBORGARES MEDVETENHET OCH UPPFATTNING OM EU:S REGIONALPOLITIK

RESULTATEN FRÅN DEN SENASTE EUROBAROMETERUNDERSÖKNINGEN

Regionalpolitiken, EU:s huvudsakliga investeringsdel, spelar en viktig roll för att minska ekonomiska och sociala skillnader mellan Europas regioner och för att skapa tillväxt och jobb. Vartannat till vart tredje år genomför kommissionen en undersökning för att fastställa medborgares medvetenhet och uppfattning om EU:s regionalpolitik. Den senaste undersökningen som genomfördes i juni 2015 ger en ögonblicksbild av den aktuella opinionen.

Undersökningen visade att medvetenheten om EU:s regionalpolitik är fortsatt stabil efter liknande undersökningar 2010 och 2013: 34% av deltagarna har hört talas om projekt på hemorten som medfinansieras av EU.

► **MER INFORMATION**

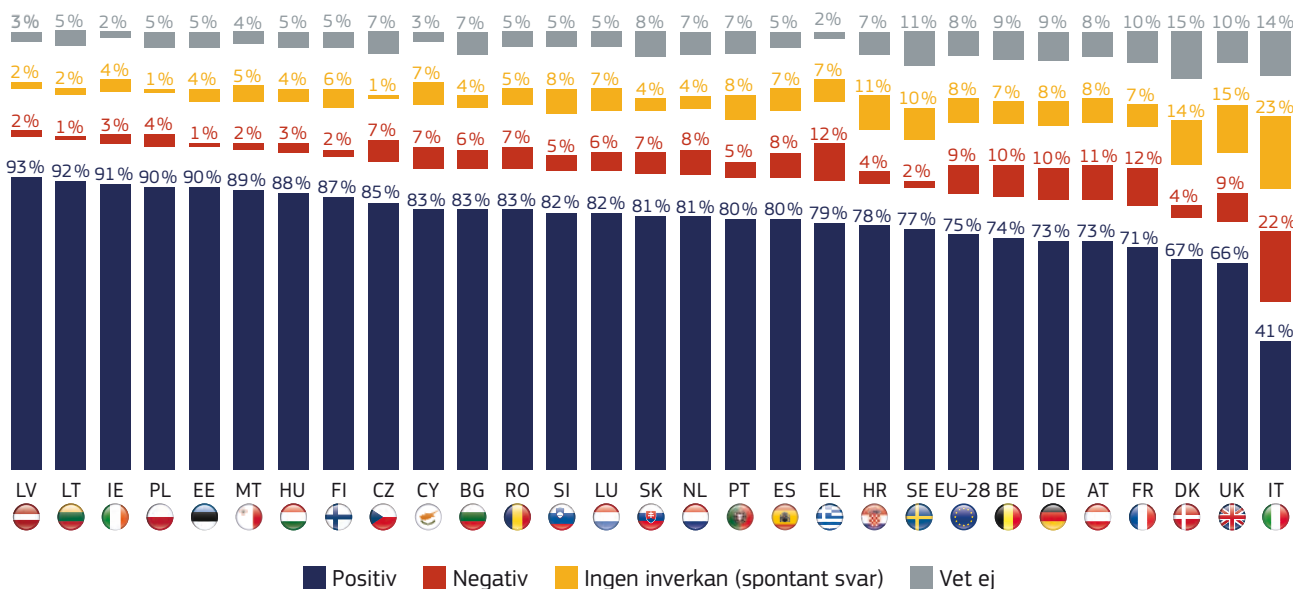
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_en.htm

INVERKAN AV PROJEKT

Goda nyheter: av alla de medborgare som är medvetna om EU:s regionalpolitik anser tre fjärdedelar att projektens inverkan är positiv. Detta uppmuntrande resultat framhäver den enorma kommunikationspotential som EU:s regionalpolitiska projekt har. Sett per land var det positiva intrycket över 90% i Lettland, Litauen, Irland, Polen och Estland.

FRÅGA

Om du beaktar alla projekt som du har hört talas om, skulle du säga att det här stödet har haft positiv eller negativ inverkan på utvecklingen i din stad eller region?

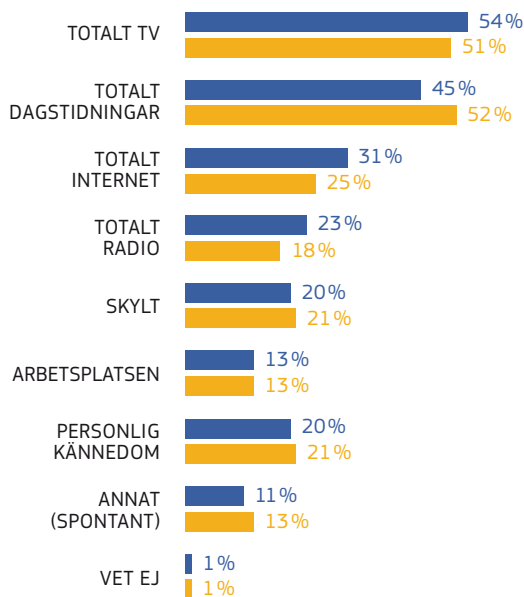
MEDIER

I vilka medier hör medborgare talas om EU:s regionalpolitiska projekt? TV, som omnämndes av mer än hälften av deltagarna (54%), har ersatt dagstidningar (45%) som den främsta källan till information om EU:s medfinansierade projekt. Internet och radio är också på uppåtgående. Undersökningen visar att internet är den främsta källan till nyheter om EU:s regionala projekt i åldersgruppen 15–39 (41%).

FRÅGA

Var hörde du talas om dem? Först? Och sedan? (flera svar möjliga)

▶ % EU-28

UNDERSÖKNING: ■ Juni 2015 ■ Sep. 2013

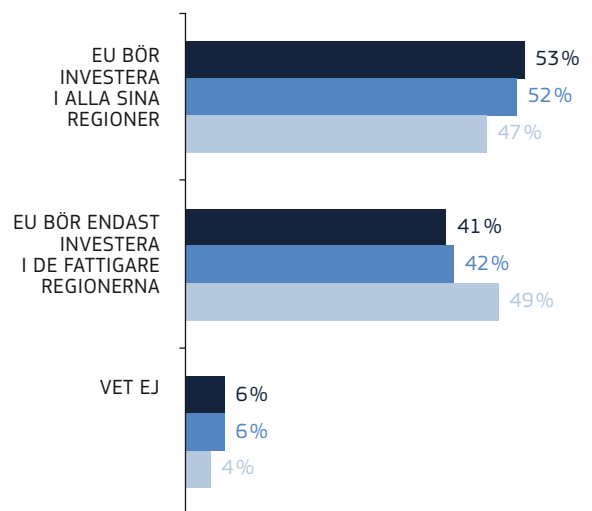
STÖD

Majoriteten av medborgarna anser att EU bör fortsätta att investera i alla sina regioner. Undersökningen visar också att majoriteten av medborgarna i 18 av 28 medlemsstater stöder denna uppfattning, däribland medborgare i länder med många rika regioner (t.ex. Finland, Sverige, Luxemburg, Tyskland, Österrike).

FRÅGA

Europeisk regionalpolitik stöder ekonomisk utveckling i alla regioner. Anser du att EU bör fortsätta att investera i alla regioner eller koncentrera sig på de fattigare regionerna?

▶ % EU-28

UNDERSÖKNING: ■ Juni 2015 ■ Sep. 2013 ■ Juni 2010

INVESTERINGS-PRIORITERINGAR

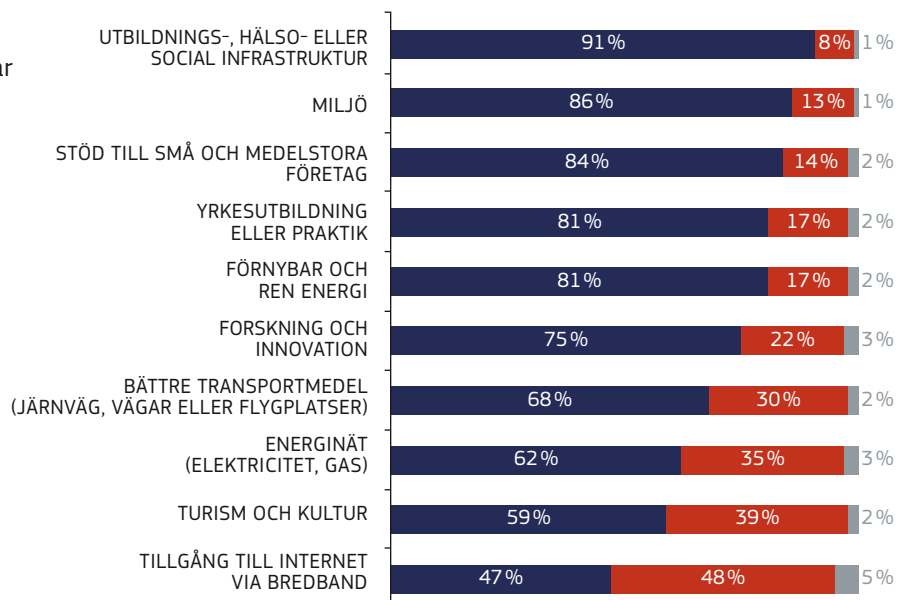
Medborgarna anser att investeringar i utbildnings-, hälso- eller social infrastruktur, miljön och SMF ska prioriteras.

FRÅGA

EU:s regionalpolitik kan investera på många olika områden. Vilka av dessa exempel anser du är mer viktiga eller mindre viktiga för din stad eller region?

▶ % EU-28

■ Mer viktigt
■ Mindre viktigt
■ Vet ej

► OMVANDLA REGIONALA EKONOMIER GENOM SMART SPECIALISERING – VÄGEN FRAMÅT

Den globala finanskrisen medförde ekonomisk stagnation och en betydande nedgång i investeringar i EU. Som svar på detta har EU-kommissionen antagit en makroekonomisk politik som bygger på en "god triangel" av investeringar, strukturell reform och finansiellt ansvar.

Finanskrisen bidrog till ett sammanbrott av konvergensen i Europa som hämmar återhämtning och framtida tillväxt. Europas utmaning är att återställa konvergensen. Strategier för smart specialisering kan vara ett kraftfullt instrument för att koncentrera resurser för forskning, innovation och industriell förnyelse till de regioner eller särskilda områden som ger dem en relativ fördel vid framtida tillväxtpöjligheter för Europa, så att alla regioner kan åtnjuta tillväxt och nya jobb och så att skillnader kan minskas.

Tillväxtvisionen: täppa till investeringsglappet

Bland de tillgängliga europeiska investeringsverktygen ingår den nya Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi), som siktar på att frigöra 315 miljarder euro mellan 2015–2017 för att ge efterfrågan ett kortsiktigt lyft och öka den ekonomiska potentialen på lång sikt.

Efsi beräknas dock bara kunna täcka omkring en tredjedel av investeringsglappet som uppstod till följd av krisen, och kommer huvudsakligen att vara relevant för större projekt. Till stöd för strategiska investeringar tillhandahåller de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI) ett investeringspaket på 450 miljarder euro under perioden 2014–2020.

De kommer också att generera minst ytterligare 150 miljarder euro i offentliga och privata saminvesteringar, vilket ger sammanlagt 600 miljarder euro i fondmedel. Omkring

VAD ÄR SMART SPECIALISERING?

Det är en strategi för att prioritera offentliga investeringar i forskning och innovation för ekonomisk omvandling av regioner för att skapa konkurrensfördelar och uppmärksamma marknadstillfällen i nya värdekedjor. Regionala innovationsstrategier för smart specialisering (RIS3) har blivit en förutsättning i utvecklingen av operativa program i den europeiska sammanhållningspolitiken.

80% av dessa medel kommer att gagna mindre utvecklade regioner som har drabbats särskilt hårt av recessionen.

Mer än 160 miljarder euro från ESI-fonderna har programplanerats till stöd för investeringar i forskning och innovation, IKT, konkurrenskraft för SMF och övergången till en koldioxidsnål ekonomi. Eftersom ekonomisk tillväxt under de senaste decennierna har förknippats med produktivitet och innovation kommer dessa att vara de två huvudfaktorer som ska skapa nya, hållbara jobb.

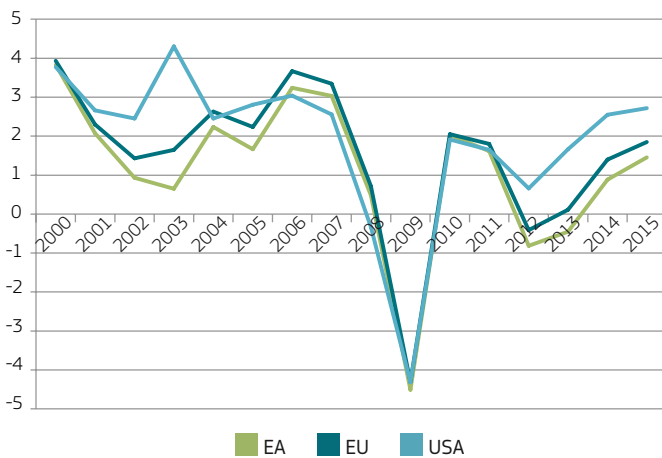
Smart specialisering: vägen till omvandling

Genom RIS3 har den reformerade sammanhållningspolitiken antagit en viktig roll i den europeiska tillväxtstrategin för att påskynda ekonomisk integration, framkalla industriell omvandling och skapa mer motståndskraftiga ekonomier.

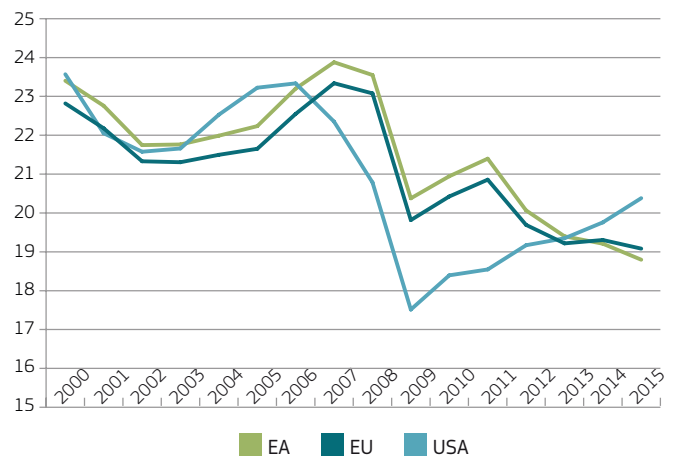
Den bör också återställa konvergensen i Europa med smart specialisering som ger regioner i olika utvecklingsskeden möjlighet att uppnå ett högre mervärde. Smart specialisering ger också regioner som släpar efter möjlighet att språngvis ta sig framåt i värdekedjan genom att utnyttja lokal potential på globala marknader.

BNP OCH INVESTERINGAR 2000–2015 ⁽¹⁾

▶ BNP-tillväxt (%)

▶ Investeringar (% av BNP)

Medan BNP-tillväxten i Europa har hämtat sig ligger investeringarna långt under nivåerna före krisen. Kurvorna jämför data för Euro-området, EU-28 i helhet och USA.

Källa: Europeiska centrumet för politisk strategi, IMF, Eurostat

Eftersom smart specialisering är ett förhandsvillkor för ESI-fondernas planeringsprocess har nu de flesta regioner infört strategier⁽²⁾ som bygger på en noggrann analys av utmaningarna och möjligheterna för den regionala utvecklingen och en egen process för "entreprenörsupptäckt". Den sistnämnda metoden tillämpar ett nedifrån och upp-affärsperspektiv för identifiering av framtidsinriktade tillväxtområden för innovation.

Utvecklingen av strategier för smart specialisering har varit positiv överlag och gett regionalpolitiken en nystart⁽³⁾, men förhandlingarna om uppfyllandet av detta förhandsvillkor har dragits med problem, t.ex. angående antalet identifierade prioriteringsområden och kvaliteten på entreprenörsupptäcktprocessen.

Många regioner, framför allt de som drabbades hårt av krisen, ser smart specialisering som ett lämpligt svar på åtstramningar av offentliga resurser. Det ger dem möjlighet att "bekämpa krisen på ett systematiskt sätt genom att ersätta kvantitet med kvalitet"⁽⁴⁾, dvs. genom att vara uppmärksam på effekten av investeringar snarare än att bara sikta in sig på en ökning av FoU-insatser och på att "stärka återhämtningsförmågan för att vara bättre förberedd vid nästa kris".

RIS3-genomförande: fem utmaningar

Nästa steg är att få smart specialisering att fungera i hela Europa. Fem komponenter är centrala för genomförandet av strategier för smart specialisering och för att främja återhämtning på kort sikt och konkurrenskraft på medellång till lång sikt.

- ▶ **1. Identifiera konkreta investeringsprojekt** som kan påskynda omvandling. Medlemsstater och regioner bör jobba med en strategisk projektkanal som främjar saminvestering i nya värdekedjor baserat på nationella/regionala prioriteringar för smart specialisering och europeiska flaggskeppsinitiativ.
- ▶ **2. Använda pågående entreprenörsupptäckter** på så sätt att intressenter inom branschen och forskning deltar aktivt i att finjustera prioriteringsområden och strategier efter marknadsutvecklingen.
- ▶ **3. Bevaka och utvärdera politikens inverkan** för framgångsrikt genomförande. Detta ska inte tolkas som en efterhandskontroll, utan snarare som ett proaktivt läroverktyg till stöd för den pågående entreprenörsupptäckten och strategiutvecklingen.
- ▶ **4. Hitta och utnyttja synergier** med andra ramverk och finansieringsinstrument. Skapa enhetliga och ömsesidigt stärkande, inte fragmenterande, principer och strategier.

(1) <http://ec.europa.eu/epsc/pdf/presentations/040615vinhassouza.pdf>

(2) Framväxande bild av prioriteringsområden för regional smart specialisering dokumenteras genom EYE@RIS3-databasen.

(3) En undersökning utförd av Fraunhofer Institute drog slutsatsen att smart specialisering har lett till en väsentlig förnyelse av den regionala planeringskulturen och ökad insikt om regional potential: www.isi.fraunhofer.de/isi-wAssets/docs/p/de/vortragsfolien/regionen_cluster/S3_Projekt_2014_final.pdf

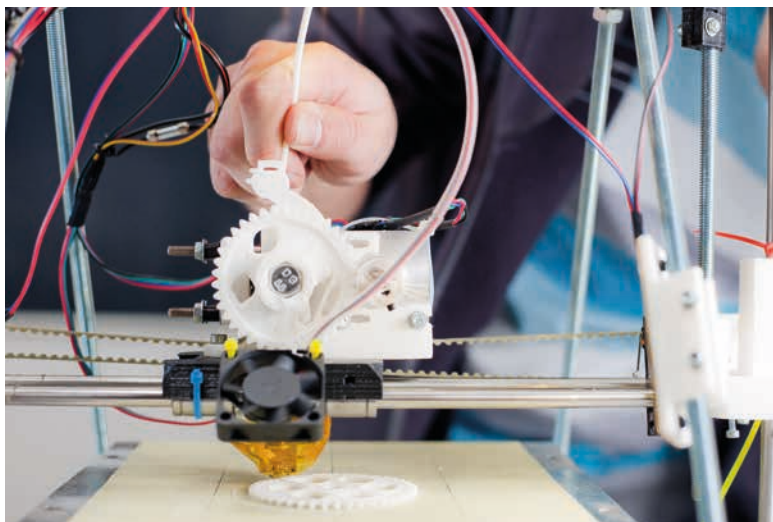
(4) Citat från Marta Marin, baskiska regeringsdelegationen i Bryssel på ett utbildningsevenemang om smart specialisering anordnat av generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, Bryssel, 25 juni 2015.

PILOTEXEMPEL

► HÖGEFFEKTIV PRODUKTION GENOM 3D-UTSKRIFT

3D-utskrift har förutsättning att revolutionera tillverkningen och omvandla flera branscher i grunden, och även skapa helt nya värdekedjor och industriella aktiviteter. Men det finns många hinder för spridningen av tekniken och genombrottet för nya tillämpningar.

För att påskynda marknadsskapandet startades i september 2014 VI-pilotprojektet, som nu omfattar 22 EU-regioner. Projektet stöds med Cosme-finansiering för att utöka värdekedjeanalysen till ytterligare 40 regioner, däribland en del mindre utvecklade. Efter att ha testat metodiken är nästa steg att närma sig konkreta saminvesteringar med deltagande från industrin. De första stegen ledde till sex plattformsförslag som kopplar samman olika värdekedjor till ett nätverk: två för bilindustrin, en vardera för maskineri och textil och två för kreativa industrier. Nätverksbildandet har avancerat till förberedelse av det första förmedlingsevenemanget, som siktar på att lägga konkreta värdeförslag och bekräfta branschens vilja att ta sig an demonstrationsprojekt.

► **5. Innefatta en gränsöverskridande, multinationell eller mellanregional aspekt** för att skapa stordriftsfördelar som bättre uppnår enskild och gemensam potential. Befintliga instrument, såsom Interreg, är inriktade på samordning av de möjligheter som smart specialisering erbjuder för att ha genomslagskraft i landsspecifika operativa program, t.ex. genom internationellt klustersamarbete.

Bortom den egna regionen: Vanguard-initiativet

Tillkomsten av nya industrier och omvandlingen av befintliga, samt de jobb som skapas, kommer att formas genom smarta investeringar i europeiska värdekedjor. Mellanregionala saminvesteringar är därför nödvändiga för att öka de regionala insatsernas skala. Den mellanregionala aspekten av smart specialisering har ingen framträdande ställning i de flesta nationella och regionala RIS3-strategier, men nu ökar dess dragkraft under ledning av nätverk som Vanguard-initiativet.

De 28 regionerna i Vanguard-initiativet (VI)⁽⁵⁾ har på hög politisk nivå förbundit sig att samarbeta vid genomförandet av sina strategier för smart specialisering och maximera enskild och gemensam potential. De identifierar områden där samarbete kan ge stordriftsfördelar i affärsmöjligheter.

Fem tematiska pilotprojekt har börjat utforska denna taktik, vart och ett på ett särskilt område som bör vara attraktivt för industrier:

- Energitillämpningar i hårda miljöer – ledning: Skottland (UK) och Baskien (ES).
- Högeffektiv produktion genom 3D-utskrift – ledning: Flandern (BE) och södra Nederländerna (NL).
- Effektiv och hållbar tillverkning – ledning: Katalonien (ES) och Lombardiet (IT).
- Biobaserad ekonomi – ledning: Randstad (NL) och Lombardiet (IT).
- Nanoteknik – ledning: Skåne (SE) och Tammerfors (FI).

Pilotprojekten siktar på att påskynda marknadsspridningen av innovativa tillämpningar i avancerad tillverkningsindustri genom att inrätta industrileda, mellanregionala demonstrationsplattformar. Detta ska man åstadkomma genom att sammankoppla och förbättra befintliga initiativ mellan regionerna för att kunna öka aktiviteternas skala, få tillgång till

(5) "Vanguard-initiativet för ny tillväxt genom smart specialisering" är ett nätverk av regioner som har förbundit sig politiskt att främja regioners roll i europeisk innovations- och industripolitik genom att föregå med gott exempel vid tillämpningen av smart specialisering. Det inrättades i november 2014 på en toppkonferens om smart specialisering anordnad av generaldirektoratet för regional- och stadspolitik i samarbete med Flandern. Mer information: www.s3vanguardinitiative.eu/

▶ AVANCERAD TILLVERKNING FÖR ENERGIRELATERADE TILLÄMPNINGAR I HÅRDA MILJÖER (OFFSHORE)

Den marina ekonomin har avsevärd tillväxtpotential inte bara för kustregioner, utan även där det finns specialistkunskaper och teknisk kunnsighet som lämpar sig för värdekedjor inom blå tillväxt. Detta VI-pilotprojekt siktar på att tillvarata möjligheter genom inriktning på specialutrustning och specialkomponenter för förnybar havsenergi, offshore-energi och resursutvinning.

Europeiska värdekedjor på det här området är inte välintegrerade och har inte mycket kunskapsutbyte. För att maximera möjligheterna för gemensamma värdekedjor jobbar just nu grupper bestående av regionala myndigheter och klusterrepresentanter med tre utmaningar:

- ▶ **1) Koppla samman resurser:** ge SMF från vilken VI-region som helst tillgång till forskningsinfrastruktur.
- ▶ **2) Koppla samman leverantörer:** öppna leveranskedjor och uppmuntra SMF till att samarbeta.
- ▶ **3) Koppla samman partner:** bilda mellanregionala industrikonserter för att utveckla produkter/tjänster.

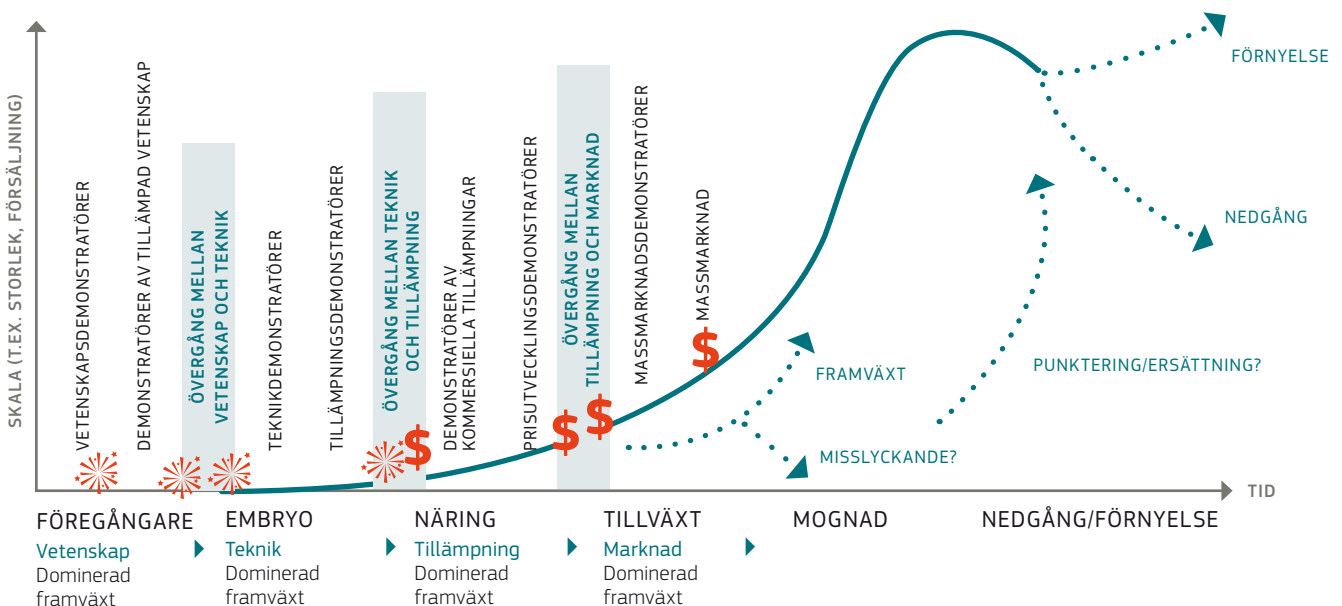
större grupper av ledande användare och tillhandahålla tydligt mervärde i förhållande till det befintliga.

VI-metodiken för gränsöverskridande entreprenörsupptäckt och värdekedjeanalys följer en skalökningsprocess som bygger på successiva steg:

- ▶ **1) Lärdomar** genom att regionernas potential i nya värdekedjor kartläggs och genom identifiering av centrala aktörer.
- ▶ **2) Kopplingar** genom att aktörerna "matchas".
- ▶ **3) Demonstrationer** av lösningar som för tillämpningar närmare marknaden.
- ▶ **4) Kommersialisering** genom gemensamma investeringar i marknads lansering.

VI-pilotprojekten syftar till att främja mellanregionalt samarbete för att visa lösningarnas gångbarhet och potentialen för spridning på marknaden. VI utvecklade också verktyg som påskyndar processen med att definiera konkreta projekt för demonstratörer. Metoden bygger på en matrisstrategi som kombinerar den "vertikala" aspekten av att bygga upp demonstrationsfall i värdekedjor med den "horisontella" aspekten av att tillhandahålla fallöverskridande tjänster för ekosystemets funktionalitet (såsom kartläggning, förmedling, färdplaner, överlappningar).

GEMENSAM DEMONSTRATION FÖR ATT PÅSKYNDA ÖVERGÅNGAR

Demonstratörer är viktiga i övergångar mellan olika faser i en (ny) industris livscykel. Det är först när demonstrationsvillkoren uppfylls som nästa fas kan utvecklas.

Vägen framåt: strategiska klusterpartnerskap för saminvestering

Dessa pilotåtgärder har nu kommit till det viktiga steget där aktörer kopplas samman mellan nya europeiska värdekedjor. För att underlätta detta stöder generaldirektoratet för regional- och stadspolitik ett matchningsevenemang för yrkesmänniskor i början av 2016 med syftet att påskynda VI-pilotprojektens arbete.

Generaldirektoratet planerar också i samarbete med plattformen för smart specialisering att samla Vanguard-initiativets metodik i en uppsättning verktyg för mellanregional entreprenörsupptäckt för att göra metodiken bättre känd. I många regioner kommer detta att stimulera till nya sätt att tillämpa samordnade strategier för smart specialisering. Detta skulle också vara till hjälp för mellanstatlig/-regional samordning av utformning och genomförande av operativa program, vilket fortfarande betraktas som en svaghet trots den starka strävan efter mer makroregional samordning i enlighet med EU:s makroregionala strategier⁽⁶⁾.

► Deltagare vid evenemanget "GROW your REGION".

HUR SMART SPECIALISERING KAN OMVANDLA OCH MODERNISERA EUROPAS REGIONER

SACHSEN, TYSKLAND: Strategiska offentliga/privata investeringar uppgraderade framgångsrikt den traditionella mikroelektronikindustrin och skapade därigenom "Silikon-Sachsen", som numera är Europas största mikroelektronikkuster.

PODKARPACKIE, POLEN: En 70-årig flygplanstradition som nästan dött ut omvandlades av hängivna offentliga/privata insatser till ett flygteknikkuster som nu levererar komponenter och slutprodukter till hela världen.

NORRA SVERIGE: En fjärran belägen plats med sträng kyla har omvandlats till en värdefull tillgång som lockar stora biltillverkare och biltestare för Daimler, Volkswagen, Toyota, General Motors, Ford, Fiat, Peugeot, Saab och Hyundai.

NORRA KARELEN, FINLAND: Strategiska investeringar och lyckad korsklustring med branscher som spel och maskintillverkning har omvandlat den traditionella skogsindustrin till en kompetensbaserad skogsbioekonomiskindustri. Regionen är ledande inom skogsbioenergi, decentraliserad bioraffinering och trävirke, skogsteknik med mera.

Nyckeln är att motivera och stärka en rad strategiska men nedifrån och upp-baserade mellanstatliga och -regionala initiativ, tillhandahållna av regioner och regionala aktörer men ledda av kluster och industrier, i att utveckla och tillsammans skapa gemensamma värdekedjor. Därför är det nu aktuellt med en stödmekanism på flera nivåer för klusterfärdiga europeiska ekosystem.

För att stimulera fler regioner och program att anta en industriledd taktik och närma sig strategiska klusterpartnerskap arrangerade generaldirektoratet för regional- och stadspolitik och generaldirektoratet för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag "GROW your REGION" (få regionen att växa) den 27–28 april 2015⁽⁷⁾. Evenemanget samlade 350 regionala beslutsfattare och klusterrepresentanter som utforskade gemensamhetsstrategier för att åstadkomma smart specialisering och ekonomisk omvandling genom kluster.

Evenemanget bekräftade behovet av ett mer fokuserat och strategiskt mellanregionalt samarbete för en övergång till en mer systeminriktad taktik när gemensamma ekosystem skapas. De två generaldirektoraten planerar en uppföljande workshop i vinter för experter som ska undersöka möjliga

(6) Den reviderade åtgärdsplanen för Östersjöregionen (juni 2015) anger uttryckligen att för fullt utnyttjande av potentialen i regionen krävs fler "smarta, sektor- och regionöverskridande partnerskap... liknande de insatser som gjordes genom Vanguard-initiativet".
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/baltic/action_09062015_en.doc

(7) http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/conferences/grow_region/

gemensamma åtgärder för att främja europeiska klusterpartnerskap för smart specialisering.

Samarbete med andra avdelningar inom kommissionen ger utsikt till ytterligare synergier, t.ex.:

- ▶ Med generaldirektoratet för energi om en ny plattform för smart specialisering till stöd för **energiunionen**.
- ▶ Med generaldirektoratet för kommunikationsnät, innehåll och teknik om rollen för "regionala knutpunkter", allmänt erkända för införandet av den **digitala agendan**.
- ▶ Med generaldirektoratet för forskning för att bidra till den nya **åtgärdsplanen för en cirkulär ekonomi** genom tillämpliga strategier för smart specialisering.

Att detta sker visar att EU:s politiska stödmekanismer, i synnerhet regionalpolitiska, nu gör det möjligt för regioner och kluster att ge ekonomier den kapacitet de behöver för att omvandlas och därmed påskynda konvergensen av regionernas välfärdsnivåer.

Nästa utmaning blir att befästa ett starkt stödsystem efter det mandat som kommissionären för regionalpolitik, **Corina Crețu**, fått för att maximera synergier mellan politiska instrument.

Det är viktigt att tänja på gränserna och åstadkomma verkliga synergier i genomförande, ledarskap från regionala myndigheter och kluster. De måste få möjlighet till och stöd för att utveckla strategiska partnerskap för saminvesteringar,

TOPPKONFERENS OM GENOMFÖRANDE AV STRATEGIER FÖR SMART SPECIALISERING I JUNI 2016

Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik arrangerar detta evenemang för att analysera EU:s och regionernas erfarenheter av senare års utveckling av strategin för smart specialisering. Man utvärderar de första resultaten av att ha snabbstartat mellanregionalt samarbete på denna basis, t.ex. Vanguard-initiativet och europeiska klusterpartnerskap, och reflekterar över vägen framåt.

De viktigaste diskussionsämnena är internationalisering av strategier för smart specialisering, konvergens av klusterpolitik och smart specialisering samt synergier mellan instrument som stöder sådana åtgärder i europeiska innovationsekosystem.

för att ta sig vidare från "kontakt till kontrakt" och på detta sätt frigöra nya affärs- och tillväxtpotentialer.

► MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/information/publications/brochures/2014/smart-specialisation-and-europes-growth-agenda

▶ REGIOSTARS

FIRAR REGIONALA PROJEKT
SOM TAR SIG AN EUROPAS
STORA UTMANINGAR

▶ SMART TILLVÄXT

Frigöra tillväxtpotential i SMF för en digital ekonomi.

▶ DIGITAL TURISM

Wales (Förenade kungariket)

Projektet förflyttade walesiska SMF i turistsektorn från relativ okunskap om e-affärer till den digitala affärsåldern.

▶ www.visitwales.com

▶ AGRIPIR

Europeiskt territoriellt samarbete – País Vasco, Cataluña (Spanien), Midi-Pyrénées, Aquitaine (Frankrike)

Agripir införde innovativ teknik i det traditionella jordbruket och gjorde regionen på höglandet i Pyrenéerna mer konkurrenskraftigt.

▶ www.agripir.com

▶ SKANDINAVISKA SPELUTVECKLARE

Europeiskt territoriellt samarbete – Mittjylland (Danmark), Västsverige (Sverige)

Projektet erbjuder affärsrådgivning och utbildning till unga entreprenörer i den digitala spelsektorn.

▶ www.videndjurs.dk

▶ UTVECKLING AV TORUN TEKNIKPARC

Kujawsko-Pomorskie (Polen)

Infrastruktur i världsklass i Torun teknikpark erbjuder stöd till entreprenörer som utvecklar nya företag.

▶ www.smartspace.io/en

RegioStars Awards, nu inne på sitt åttonde år, uppmärksammar några av de mest inspirerande och innovativa regionala projekt som mottagit sammanhållningspolitiskt EU-stöd.

Årets finalister som utsetts i fyra kategorier – Smart tillväxt, Hållbar tillväxt, Tillväxt för alla och CityStars – tar sig an några av de prioriterade frågor som rör Europa för tillfället.

En oberoende RegioStars Awards-jury, ledd av MEP Lambert Van Nistelrooij, utsåg de 17 finalisterna bland 143 deltagande bidrag. Finalisterna i varje kategori visas nedan med länkar till mer information om dessa lyckade och banbrytande projekt. Vinnarna presenteras under OPEN DAYS i Bryssel den 13 oktober 2015.

▶ HÅLLBAR TILLVÄXT

Mobilisera investeringar i energieffektivitet till förmån för invånarna och samhället.

▶ MILD HOME

Europeiskt territoriellt samarbete – Burgenland (Österrike), Yugoapaden (Bulgarien), Thessalien (Grekland), Közép-Dunántúl (Ungern), Veneto, Emilia-Romagna (Italien), Vest (Rumänien), Belgrad (Serbien)

Partner från sju länder gick ihop om att utveckla mer hållbara byggmetoder och ett ekobykoncept.

▶ www.mildhome.eu/

▶ PICSA

Andalusien (Spanien)

Programmet för hållbar konstruktion i Andalusien gjorde regionens byggsektor grönare och bidrog till att skapa jobb.

▶ www.agenciaandaluzadelaenergia.es/ciudadania/programa-de-impulso-la-construccion-sostenible-de-andalucia/

▶ LONDONS MILJÖFOND

London (Förenade kungariket)

Finansiering från EU och offentliga sektorn ökar omfattningen och införandet av grön infrastruktur i London.

▶ www.leef.co.uk/

” Det är en berikande upplevelse att se hur regionalpolitik kan möjliggöra innovativa lösningar genom att hjälpa lokala aktörer med finansiering så att de kan förverkliga sina visionära idéer. ”

► LAMBERT VAN NISTELROOIJ – LEDAMOT AV EUROPAPARLAMENTET, REGIOSTARS 2015-JURYNS ORDFÖRANDE

► TILLVÄXT FÖR ALLA

Integrering i samhället av dem som löper risk för socialt utanförskap.

► CHANS TILL ARBETE

Prag, Střední Čechy, Severozápad (Tjeckien)

Före detta brottslingar och arbetsgivare träffade varandra för att ta reda på vad de som kommer ut ur fängelse kan tillföra arbetsplatsen.

► www.rubikoncentrum.cz

► MOMENTUM

Irland

Projektet som omfattar hela Irland har hjälpt långtidsarbetslösa tillbaka till arbete.

► www.momentumskills.ie

► BURGAS FAMILJETYPSCENTRUM

Yugoiztochen (Bulgarien)

Nya bostäder och socialtjänst för att ge missgynnade barn ett bättre liv.

► www.burgas.bg

► FIT FOR WORK

Wales (Förenade kungariket)

Fit for Work, som arbetar med både fysisk och psykisk hälsa, har hjälpt mer än 1 600 arbetstagare att minska långtidssjukskrivningar.

► www.rcs-wales.co.uk

► DIRITTI A SCUOLA

Puglia (Italien)

Projektet, som bygger på en kombination av utbildning och socialtjänst, har dramatiskt minskat antalet elever som lämnar skolan i förtid i regionen.

► www.pugliausr.it/default.aspx?Page=Office_Section&code=132&tipo=1

► CITYSTAR

Omvandla städer för framtida utmaningar.

► FÖRETAGSAMMA VH

Västsverige (Sverige)

För att stimulera företagande och entreprenörskap gav projektet rådgivning till unga entreprenörer, nystartade företag och etablerade företag.

► www.foretagsammavastrahisingen.se

► IMAGINE

Europeiskt territoriellt samarbete – Severoiztochen (Bulgarien), Oberbayern (Tyskland), Syddanmark (Danmark), Cataluña (Spanien), Nord-Pas de Calais (Frankrike), Emilia-Romagna (Italien), Nord-Vest (Rumänien), Berkshire, Buckinghamshire and Oxfordshire (Förenade kungariket)

Åtta partnerstäder fick lokalbefolkningen och organisationerna att tillsammans utveckla mer hållbar energianvändning.

► www.imaginelowenergycities.eu

► TORRENT DELS MADUIXERS

Cataluña (Spanien)

En modern avfallshanteringsanläggning minskar CO₂-utsläppen i Barcelona och erbjuder samtidigt nya allmänna ytor.

► <http://w2.bcn.cat/obres/es/europa>

► EUROCITY I CHAVES-VERÍN

Europeiskt territoriellt samarbete – Galicien (Spanien), Norte (Portugal)

Två städer gick samman och skapade ett "Eurocity" genom ett gemensamt erbjudande om kommunala tjänster och resurser.

► <http://en.eurocidadechavesverin.eu/>

► IMPLEMENT

Europeiskt territoriellt samarbete – Mittjylland (Danmark), Västsverige (Sverige), Sør-Østlandet (Norge)

Införa utvecklade hållbara initiativ och verktyg för att öka användningen av biogas i transportsektorn och för uppvärmning.

► www.energiyenskive.dk

► MER INFORMATION

► http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/regio-stars-awards/

► MED EGNA ORD

INTRESSENTERS SYNPUNKTER PÅ SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN 2014–2020

Panorama
välkomnar
dina bidrag!

Med egna ord är den del i *Panorama* där intressenter på lokal, regional, nationell och europeisk nivå ger sina synpunkter på den reformerade sammanhållningspolitiken och beskriver sina planer för perioden 2014–2020.

Panorama tar gärna emot dina bidrag på ditt eget språk, och dessa kan komma att publiceras i framtida nummer. Kontakta oss om du vill ha närmare information om tidsramar och riktlinjer för ditt bidrag.

► regio-panorama@ec.europa.eu

► IRLAND

► FÖRBÄTTRAR PROGRAMGENOMFÖRANDET SOM EN "MER UTVECKLAD" REGION

Vi ser verkligen fram emot de fördelar som det regionala operativa programmet för 2014–2020 kommer att medföra för BMW-regionen (Border, Midland, Western). BMW-regionen utgörs huvudsakligen av landsbygd, och eftersom regionen nyligen kategoriserats som "mer utvecklad" är vårt program inriktat på ett begränsat antal prioriteringsteman som kommer att ha mätbar effekt på de valda investeringsprioriteringarna.

Vi välkomnar den nya betoningen på att visa tydliga resultat i programmen för 2014–2020 och jobbar på att effektivisera programgenomförandet, t.ex. genom att införa elektroniskt datautbyte (e-sammanhållning) och använda förenklade kostnadsalternativ. Det nya programmet kommer att tillföra regionen ökad tillämpad forskning med industrisamarbete, heltäckande höghastighetsbredband i varje stad och by för 145 000 hushåll, fortsatt stöd till uppemot 15 000 företag genom lokalkontor för företagande (LEO) och Enterprise Ireland, energieffektivitet i mer än 10 000 subventionerade bostäder och hushåll med låg inkomst samt

stöd för hållbar stadsutveckling med ekonomiska, sociala och miljömässiga fördelar.

Programmet, som medfinansieras av Eruf och uppgår till 320 miljoner euro, kommer att medföra en rad olika typer av företagsstöd i vår region. Här ingår direkt stöd till forskning och innovation och möjlighet att delta i forskningsprogram och innovationspartnerskap med forskningscentrum som arbetar med företagsspecifika forskningsprojekt.

Programmet stöder alltjämt mikroföretag med företagsinformation via LEO-kontor, rådgivningstjänster, kapacitetsbildande mentorskap och finansiellt stöd samt ett SMF-utvecklingsprogram för tillverknings- och tjänsteföretag med internationellt utbyte. Miljön för SMF-utveckling i regionen och potentialen för e-affärstillämpningar kommer också att förbättras avsevärt i och med tillgången till heltäckande höghastighetsbredband i alla områden som inte har täckning nu.

Programmet utgör också en strategisk övergång från att bygga upp forskningsinfrastruktur till att stödja tillämpad forskning och kommersialisering, med mer betoning på industriengagemang i finansierade forskningsprojekt, enligt Irlands strategi för smart specialisering.

Eftersom programmet genomförs via våra partner i statliga och lokala myndigheter och institutioner för högre utbildning är vi säkra på att alla åtgärder, inklusive val och godkännande av projekt, ersättningskrav och utgiftsredogörelser behandlas effektivt och till förmån för regionens utvalda stödmottagare.

GERRY FINN – Direktör, förvaltande myndigheten för det operativa programmet 2014–2020 för Border, Midland and Western-regionen

▶ LITAUEN

▶ ENERGIEFFEKTIVITET I LITAUEN: FINANSIERINGSINSTRUMENT ÄR SVARET

Effektiv energianvändning är en viktig drivkraft för en grönare ekonomi och för offentliga och privata kostnadsbesparingar. Därför är energieffektivitet ett av de främsta strategiska målen i Litauens operativa program för EU-investeringar under 2014–2020.

Övergång till mer effektiv energianvändning

Energieffektivitet har vuxit snabbt i Litauen under det senaste årtiondet, men energiförbrukningen är fortfarande mycket högre än i flera andra medlemsstater. Ett sätt att förbättra energieffektiviteten är att modernisera gamla flerbostadshus, och i Litauen finns 37 000 sådana. För att lyckas med den här processen har vi använt oss av finansieringsinstrument för modernisering av flerbostadshus sedan 2009.

Vi har stött på flera utmaningar ända från början – inte bara ekonomiska, utan också med att övervinna den allmänna opinionen om att modernisering är ineffektiv. Men nu talar siffrorna sitt tydliga språk, och vi är glada över att kunna säga att i dag är vårt mål att bibehålla den höga kvalitet som moderniseringen gett, eftersom efterfrågan på lån överstiger de tillgängliga medlen. Analyser visar att energiförbrukningen minskade med 50% i vissa byggnader efter moderniseringen. Energieffektiviteten kan och måste dock mätas i mer än bara antalet moderniserade byggnader eller genomförda energieffektivitetsåtgärder. Det handlar också om livskvalitet och en säker och hälsosam miljö.

Användning av finansiella instrument

EU-stöd och EU:s finansieringsinstrument har alltid varit oumbärliga för processen. Det är de fortfarande. Jessicaförvaltningsfonden med 227 miljoner euro för modernisering av flerbostadshus inrättades 2009. Eftersom användningen av finansieringsinstrument i energisektorn uppfyllde

► Byggnadsrenovering finansierad med Jessica. Efterfrågan på finansiering ökade när det visade sig att renovering gav energi- och kostnadsbesparingar.

förväntningarna och ett antal färdigställda projekt skapade enorm efterfrågan, inrättades tre nya fonder inom budgetramen för 2014–2020: Jessica II, fonden för modernisering av flerbostadshus (MBMF) och fonden för energieffektivitet (ENEF).

MBMF, som förvaltas av den statliga byrån för utveckling av offentliga investeringar, är ett finansieringsinstrument med 30 miljoner euro, medan Jessica II är en "fondernas fond" (150 miljoner euro) som inrättades för att locka stora privata investeringar vilket skulle öka utnyttjandet av EU-stödet och tillgodose den enorma efterfrågan på investeringar.

Den nyligen upprättade ENEF-fonden (79 miljoner euro) är avsedd för lån till modernisering av offentliga byggnader och ställer garantier för gatubelysningsprojekt. Fondens uppgifter omfattar inte bara investeringar i projekt, utan även utveckling av Esco-modellen som inte har införts i någon större utsträckning i Litauen. Modellen ska locka privata investeringar och erfarenhet från privatföretag för att EU-stödet ska användas mer effektivt och riskerna minskas. För närvarande söker den statliga byrån för utveckling av offentliga investeringar potentiella investerare som är intresserade av att investera i energieffektivitetsprojekt i Litauen.

Under perioden 2014–2020 vill vi tillvarata möjligheter att öka avkastningen på investeringar av EU-stöd och använda revolverande fonder så mycket som möjligt. Därför planerar vi att bredda användningen av finansieringsinstrument. En analys av marknadsbehoven pågår för närvarande för att utvärdera finansieringsinstrumentens möjligheter och potential på andra områden inom den offentliga infrastrukturen, såsom energi, vatten, transport, vägar, IT med mera.

ALOYZAS VITKAUSKAS – *Vice finansminister, Litauen, ordförande i övervakningskommittén för Litauens operativa program under 2014–2020*

► PORTUGAL

► ÖKAD KONKURRENSKRAFT PÅ AZORERNA

Azorerna utgörs av nio bebodda öar i mellersta Atlanten som sträcker sig över 600 km. På grund av territoriets egenskaper och ekonomi har den autonoma regionen

Azorerna alltid klassats som ett yttersta randområde i enlighet med artikel 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Under programperioden 2007–2013 var det operativa programmet Eruf PROCONVERGENCIA en viktig del av det offentliga investeringsstödet i den autonoma regionen Azorerna.

PROCONVERGENCIA var ett omfattande program som inkluderade stöd av olika slag för elementär tillgänglighet, utbildnings-, social och miljöinfrastruktur samt en uppsättning verktyg för att stimulera och stödja privata investeringar och skapa externa ekonomier för drift av regionala företag. Ett antal projekt som är representativa för de resultat som uppnåddes kan lyftas fram, t.ex.:

- ▶ anslutning av den västra ögruppen till ringen kring de andra öarna via en fiberoptisk undervattenskabel
- ▶ uppförande av funktionsbyggnader vid Azorernas universitet och en rad olika åtgärder inom det allmänna skolbeståndet
- ▶ utbyggnad av ett sjukhus på ön Faial som betjänar ett stort antal människor från de centrala och västra ögrupperna
- ▶ restaurering av ett fyrtorn som omvandlades till ett vulkanologiskt centrum och som var 2011 RegioStars vinnare

Total kostnad:
15 600 000 EUR
EU-bidrag:
7 400 000 EUR

▶ Den biomassapellets som produceras på Azorerna används som energibränsle i lokala affärsverksamheter, t.ex. mjölkproduktion.

- ▶ väginfrastruktur på ön Terceira som förbinder havshamnen, fiskehamnen, flyghamnen och ett viktigt industriområde med staden Angra do Heroísmo, som är administrativt huvudcentrum.

Beträffande stimulans av privata investeringar är projektet "Tillverkning av biomassapellets i den autonoma regionen Azorerna" en perfekt sammanfattning av prioriteringarna för PROCONVERGENCIA:

- ▶ 1) Omvandla lokala råmaterial.
- ▶ 2) Producera en regional produkt av en resurs som är viktig för den regionala ekonomin.
- ▶ 3) Främja export av regionala produkter.

Med den här verksamhetsplanen växer industrin i omfång när restriktioner på den lokala marknaden hävs, och en klusterstrategi introduceras i en industri som är viktig för den regionala ekonomin och som ger förhoppningar om internationalisering. Företaget som fick stödet, NaturalReason, har lagt in tre ansökningar samtidigt för projekt på tre öar i Azorerna (São Miguel, Terceira och Pico) med helt självbestämmande industrier med egen administration som vardera ska försörja sitt eget regionala marknadssegment och som ska ha självbestämmanderätt att sluta leveransavtal i enlighet med sin förmåga. Detta förväntas ge 19 nya jobb på varje ö.

RUI AMANN – Förvaltande myndigheten,
autonoma regionen Azorerna

**GÖR DIN
RÖST HÖRD**

regio-panorama@ec.europa.eu

▶ NYHETER

[I KORTHET]

OFFENTLIG UTFRÅGNING OM ENERGIUNIONEN OCH SMARTA ÖAR

Insuleur, nätverket av europeiska önationers handelskammare, höll en offentlig utfrågning den 10 juli vid Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Vid evenemanget, som hade rubriken "Energiunionen och smarta öar", diskuterades såväl utmaningar som möjligheter för öterritorier avseende energipolitik.

Energiunionen är en av Juncker-kommissionens främsta prioriteringar. Dess mål är att förse EU:s invånare och företag med trygg, hållbar och konkurrenskraftig energi till ett överkomligt pris. De många öarna inom EU är specialfall, eftersom de har helt andra förhållanden vad beträffar infrastruktur och energiförsörjning än det europeiska fastlandet. Dessa territorier bebos av 20 miljoner människor – omkring 4% av EU:s befolkning – och utgör en viktig del av det europeiska energinätet.

Öar är ofta avlägset belägna, har bristfälliga förbindelser och utgör en mindre marknadsandel, men de har också stora tillgångar i form av förnybar energi från sol, vind och hav. Dessutom har de tack vare sina små och integrerade marknader ett utmärkt läge för pilotprojekt för energieffektivitet.

Under perioden 2014–2020 är 38 miljarder euro vikta för projekt för energieffektivitet och förnybar energi genom Eruf och Europeiska fonden för strategiska investeringar, så med smart teknik skulle EU:s öar kunna bli verkliga pionjärer inom hållbar energi.

▶MER INFORMATION

www.insuleur.org/noticia.php?Cod_not=172

▶ RAPPORTER OM EU-KINA OCH EU-CELAC

Två nya rapporter om internationella relationer har nyligen publicerats och finns att läsa på Inforegios webbplats.

Den första rapporten avser det politiska samarbetet mellan EU och Kina mellan 2006 och 2015. Den ger en översikt över nio års regionalpolitiskt samarbete mellan EU-kommissionens generaldirektorat för regional- och stadspolitik och Kinas kommission för nationsutveckling och reform. Årliga seminarier på toppnivå, gemensamma rapporter och studiebesök från regionala och stadsmyndigheter på båda sidor har mycket framgångsrikt främjat erfarenhetsutbyte om utvecklingsfrågor i regioner och städer, kapacitetsuppbyggnad och andra ämnen. I rapporten talas det om vidare samarbete inom ramen för den strategiska agendan för samarbete mellan EU och Kina 2020.

Den andra rapporten publicerades så att den sammanföll med toppmötet 2015 EU-Celac i juni 2015. Den sammanfattar åtta års samarbete mellan EU och Latinamerika och de västindiska länderna om regional-, stads- och gränsöverskridande politik. Den rikligt illustrerade rapporten innehåller många exempel på projekt och uttalanden från kommissionär Crețu och ministrar från Latinamerikas partnerländer.

▶MER INFORMATION

www.ec.europa.eu/regional_policy/sv/policy/cooperation/international/

Den 28 juli lanserade Europeiska kommissionen EU:s strategi för Alperna – Eusalp. Strategin omfattar sju länder med över 70 miljoner invånare och har som mål att stärka samarbetet i regionen och därmed främja tillväxt, infrastruktur, miljöskydd och energihushållning.

Alperna är sedan länge ett av världens rikaste områden och ett centrum för ekonomisk aktivitet och innovation i Europa. Likväl ställs regionens länder inför många gemensamma utmaningar, inte minst vad beträffar förbindelser och klimatförändring.

Eusalp är EU:s fjärde makroregionala strategi – en integrerad ram som förenar medlemsstater och grannländer i samma geografiska område. Strategierna bygger på befintliga nätverk och EU-program, såsom ESI-fonderna, och har som mål att bemöta gemensamma utmaningar och frambringa bättre ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Eusalp omfattar sju länder – Österrike, Frankrike, Tyskland, Italien, Slovenien, Liechtenstein och Schweiz – med sammanlagt 48 regioner och ska fokusera på fyra politiska huvudområden.

▶1. Ekonomisk tillväxt och innovation: främja och stödja forskning, turism och SMF.

▶2. Förbindelser och rörlighet: förbättra vägar, järnvägar och tillgång till bredband i avlägsna områden.

▶3. Miljö och energi: slå samman gemensamma resurser för att bevara miljön och främja energieffektivitet.

▶4. En fullgod och effektiv styrelseform för regionen.

Kommissionären för regionalpolitik, **Corina Crețu**, har uttryckt en stark tro på Eusalps potential och livskraft: *”Alperregionernas samarbetstradition är lång, med ett antal redan befintliga nätverk, och ambitionen för denna strategi är att stärka den solidaritet som redan finns. Detta är den fjärde makroregionala strategin i Europa, och erfarenheten visar att framgången till stor del beror på engagemang och egenansvar. Vi behöver därför ett starkt politiskt ledarskap och aktivt deltagande från alla regionala och nationella parter för att fullt ut kunna nyttja den potential som EU-strategin för Alperna har.”*

Strategin är nu klar för godkännande av Europeiska rådet senare i år.

▶MER INFORMATION

http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/policy/cooperation/macro-regional-strategies/alpine/

DIGITAL OMVANDLING I SMF

I oktober kommer generaldirektoratet för kommunikationsnät, innehåll och teknik att utfärda en uppmaning om intresseanmälningar för att stimulera skapandet av nya regionala ekosystem till grund för tekniskt stöd och finansieringsmöjligheter för digital omvandling av tillverkningsföretag som är små eller *medelstora* (företag med en marknadsvärdering på mellan 2 och 10 miljarder US-dollar). Under fas 2

av programmet (2015–2018) kan regionala kompetenscentrum som fungerar som innovationscentrum ansöka om stöd för att utvärdera utförbarheten av ett hållbart tekniskt samarbete mellan kompetenscentrumet och regionens små och medelstora företag för att överföra spets teknik som möjliggör digital omvandling. Vidare ska möjligheten att stödja sådana samarbeten med regionala medel undersökas.

▶MER INFORMATION
www.i4ms.eu

I4MS

► NY VÄGLEDNING FÖR KOSTNADS- OCH NYTTTOANALYS VID PROJEKTUTVÄRDERING

Omkring 500 större investeringsprojekt förväntas under programperioden 2014–2020, och därför har den obligatoriska utvärderingsmetoden – kostnadsnyttoanalysen – ändrats till att uppfylla de nya kraven och publicerats i en ny vägledning för intressenter.

En viktig del av Europa 2020-strategin är att välja de projekt som ger mest valuta för pengarna och som har betydande inverkan på jobb och tillväxt.

Därmed måste alla större projekt (de med en stödberättigande kostnad på över 50 miljoner euro) som ingår i Eruf:s och Sammanhållningsfondens operativa program ha motiverats genom en kostnadsnyttoanalys (CBA), som nu är ett obligatoriskt krav för medfinansiering.

CBA är ett analysverktyg som används för att utvärdera ett investeringsbeslut. Det underlättar uppskattningen av den välfärdsförändring som kan tillskrivas ett projekt och dess bidrag till EU:s sammanhållningspolitiska mål.

Under den reformerade sammanhållningspolitiken har kraven på CBA i projektutvärdering och beslutsfattande stärkts, och en vägledning som beskriver det nya förfarandet har publicerats.

Verifierbara metoder

CBA går ut på att i monetära termer mäta projektets sammanlagda nytta och kostnader för samhället och är ett viktigt förvaltningsverktyg för nationella och regionala myndigheter. För en evidensbaserad och framgångsrik politik

” Syftet med kostnadsnyttoanalys är att tillhandahålla ett konsekvent förfarande för att utvärdera beslut vad beträffar följderna av dem. Kommissionen är en trend-sättare när det gäller kostnadsnyttoanalys. ”

► PROFESSOR MASSIMO FLORIO – MILANOS UNIVERSITET, DELTAGARE I UTVECKLINGEN AV CBA-METODIKEN UNDER DE SENASTE 20 ÅREN

fordras att investeringsbeslut fattas på basis av objektiva och verifierbara metoder. Därför har kommissionen hela tiden förordat användning av kostnadsnyttoanalyser för projekt över 50 miljoner euro.

Analysen ska bidra till att bekräfta huruvida ett projekt behöver EU-finansiering och om det är värt att tilldelas resurser från ESI-fonderna.

För att medfinansiering av ett större projekt ska godkännas måste den förvaltande myndigheten ifråga tillhandahålla specificerad information. De principer, metoder och kriterier som presenteras i den nya vägledningen gör det enklare för stödmottagare, offentliga beslutsfattare och oberoende granskare att förstå vilken information som krävs för att utvärdera ett investeringsprojekts socioekonomiska nytta och kostnader.

Gemensam taktik

Den uppdaterade vägledningen fokuserar på de praktiska delarna. Den följer dessutom den senaste utvecklingen på välfärdsekonomin vetenskapliga område för att ingående analysera huruvida samhället har nytta av projektet. Den är riktad till en bred användargrupp, däribland kommissionens handläggare, tjänstemän i medlemsstater och kandidatländer, personal vid finansinstitut och konsulter som deltar i förberedelse eller utvärdering av investeringsprojekt.

Stegen i CBA består av en räkningsanalys, ekonomisk analys och riskbedömning av ett visst investeringsalternativ samt en miljökonsekvensbedömning. CBA kräver en förklaring av hur projektet överensstämmer med tillämpliga insatsområden för det operativa programmet ifråga, och det förväntade bidraget både till att uppnå de specifika målen för dessa insatsområden och till socioekonomisk utveckling.

För att underlätta tolkningen och den praktiska tillämpningen av CBA inom de olika sektorer som handledningen omfattar ingår ett antal fallstudier på områden som transport, miljö, energi, bredband, FoU och innovation.

▼ CBA- VÄGLEDNINGEN LANSERAS

I juli anordnade kommissionen en konferens för intressenter där de presenterade den uppdaterade vägledningen för kostnadsnyttoanalys av investeringsprojekt som ska finansieras av Eruf och Sammanhållningsfonden under programperioden 2014–2020.

Avsikten med evenemanget var att lyfta fram sådant som är viktigt när CBA-principerna tillämpas på investeringsprojekt och hur dessa ska tillämpas i praktiken. Experter redogjorde för de huvudsakliga ändringarna rörande lagstiftning, förfarande och metodik med anknytning till större projekt och inställningen till CBA.

Walter Deffaa, generaldirektör vid generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, sade att målet med CBA-vägledningen är att kombinera stränghet med praktisk tillämpning.

Höjda trösklar och färre stora projekt

Sammanhållningspolitiska investeringsprojekt måste uppmärksamma den övergripande Europa 2020-strategin och ha en integrerad inställning till användning av olika EU-finansieringskällor, såsom ESI-fonder eller Horisont 2020. Potentiella större projekt måste stämma med EU:s tematiska mål, därefter med investeringsprioriteringarna, därefter med specifika mål, och utvärderas genom resultat och indikatorer. Detta tillvägagångssätt skapar en direkt koppling mellan projekt och program. Resultaten kan mätas som fysiska indikatorer.

För programperioden 2014–2020 har trösklarna höjts (75 miljoner euro för transport- och energiprojekt under tematiskt objekt 7) och kopplats till den stödberättigande kostnaden (inte totalkostnaden). Följaktligen blir antalet större projekt färre. Under 2007–2013 investerades omkring 80 miljarder euro i över 1 000 större projekt. Under perioden 2014–2020 förväntas runt 500 större investeringsprojekt till följd av de ändrade trösklarna, och dessa ska identifieras av medlemsstaterna i deras operativa program.

Viktig roll för JASPERS-expertisen

Vid utveckling och utvärdering av större projekt har Jaspers – ett partnerskap mellan kommissionen (generaldirektoratet för regional- och stadspolitik), Europeiska investeringsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling – en starkare roll som oberoende experter och rådgivare. Större projekt ska granskas av Jaspers, och en oberoende kvalitetsgranskning ska inlämnas till kommissionen för att säkerställa lika villkor för alla medlemsstater och sektorer.

Deras deltagande kan bidra till att säkerställa att projekt presenteras som sig bör och kan – genom deras oberoende kvalitetsgranskning – öka chansen att de godkänns.

Jaspers fungerade som teknisk rådgivare till generaldirektoratet för regional- och stadspolitik under färdigställandet av CBA-vägledningen. De bidrog särskilt i fråga om de praktiska delarna som rörde större projekt och med att lyfta fram bästa praxis och vanliga misstag vid utförandet av CBA. I framtiden ska kommissionen tillsammans med Jaspers införa regelbundna CBA-forum för utbyte av bästa praxis och erfarenhet av att utföra CBA för att fortsatt förbättra utvärderingen av investeringsprojekt.

► LADDA NED VÄGLEDNINGEN

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf

► MÄTNING AV FRAMSTEG MOT EUROPA 2020

EU:s tioåriga strategi för jobb och tillväxt – Europa 2020 – lanserades 2010 för att skapa förutsättningar för smart och hållbar tillväxt för alla. Europa 2020-indexet granskar data från strategins första fyra år för att säkerställa dess effektivitet som efterkrisstrategi för medlemsstater och regioner.

Indexet tar hänsyn till Europa 2020-strategins fem målområden – sysselsättning, utbildning, fattigdom, innovation samt klimatförändringar och hållbar energi. För varje mål tilldelar indexet medlemsstater, regioner och städer poäng i förhållande till hur nära målen de är.

EU-översikt

Under Europa 2020-strategins fyra första år gick det framåt mot de flesta EU-mål och nationella mål. På grund av den ekonomiska krisen förändrades dock siffrorna för sysselsättning och fattigdom knappt alls i många länder. I sex medlemsstater försämrades resultaten, varav Cypern föll mest med nio indexpunkter, medan Grekland och Portugal tappade tre punkter vardera.

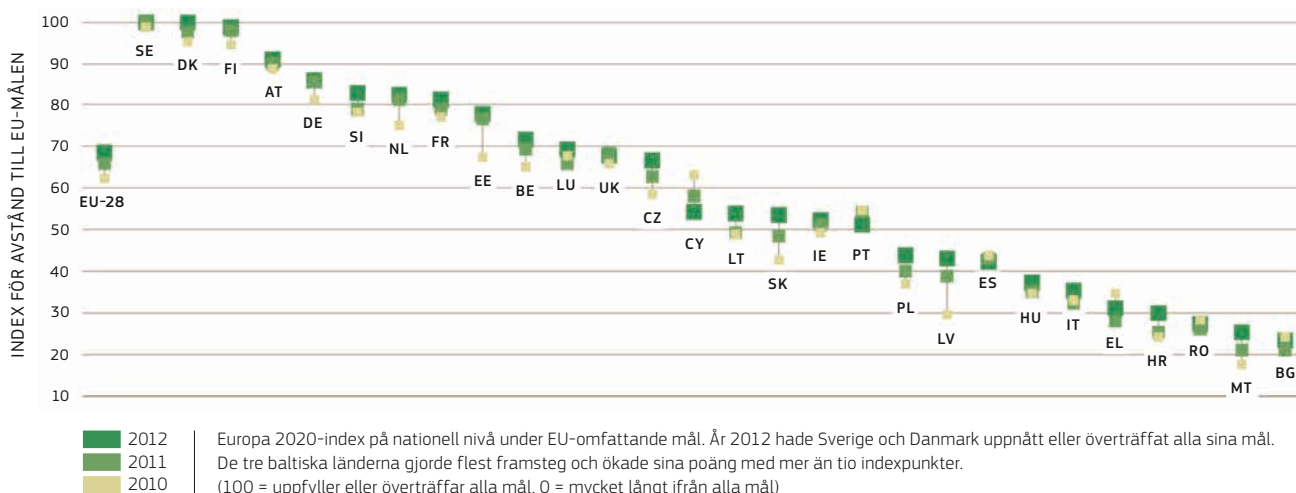
Regional inverkan

Analysen ger också en inblick i regionernas resultat inom hela EU. Varierande resultat från den ena regionen till den andra – till och med inom samma land – ger tillfälle till att identifiera och dela bästa praxis.

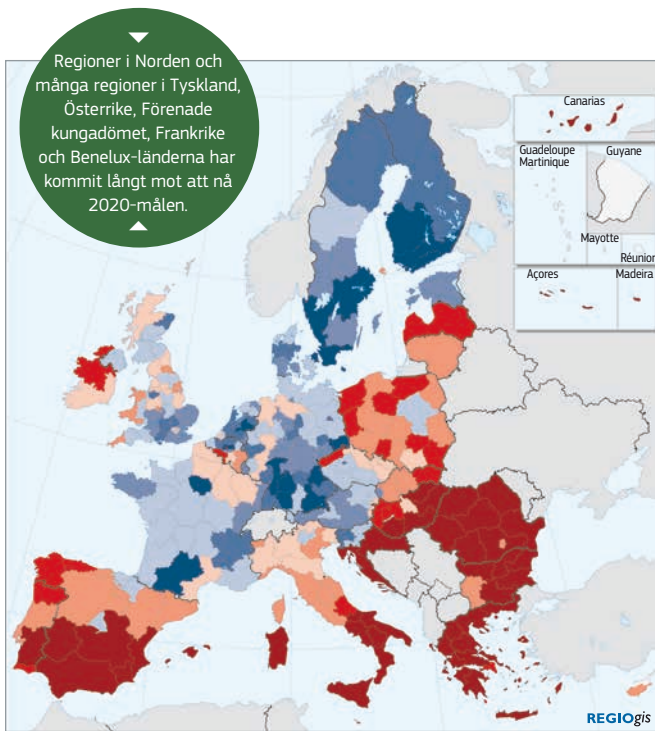
Enligt sammanhållningspolitikens kategorisering av regioner är sysselsättningsgrad, grad av högre utbildning samt FoU som andel av BNP mycket lägre i "mindre utvecklade" regioner, medan "mer utvecklade" regioner generellt har mycket högre poäng för alla Europa 2020-indikatorer.

Dessutom visar indexet att huvudstadsregioner ofta är bland dem med bäst resultat i länderna. Klyftan mellan huvudstadens resultat och näst bästa region är stor i Bulgarien, Rumänien och Slovakien. Huvudstadsregionerna i Rumänien och Bulgarien överträffar ett antal EU-15-medlemsstater, såsom Spanien, Grekland och Italien. Bratislavaregionen överträffar till och med 21 medlemsstater. Analysen visar att storstäder har högre poäng i indexet än småstäder, förorter och landsorter. Storstäderna i Nederländerna, Sverige och Finland har redan nått sina mål enligt Europa 2020-strategin för sysselsättning, utbildning och fattigdomsminskning.

EUROPA 2020-INDEX FEM ÖVERORDNADE EU-MÅL 2010–2012

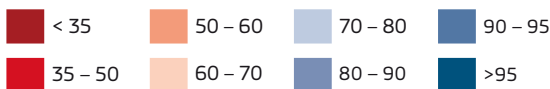

Källa: Europeiska kommissionen baserat på data från Eurostat och EEA

►EUROPA 2020-INDEX – FYRA ÖVERORDNADE EU-MÅL 2012

INDEX FÖR AVSTÅND TILL EU-MÅLEN

100 = uppfyller eller överträffar alla mål
0 = längst bort från alla mål
EU-genomsnitt = 71,4

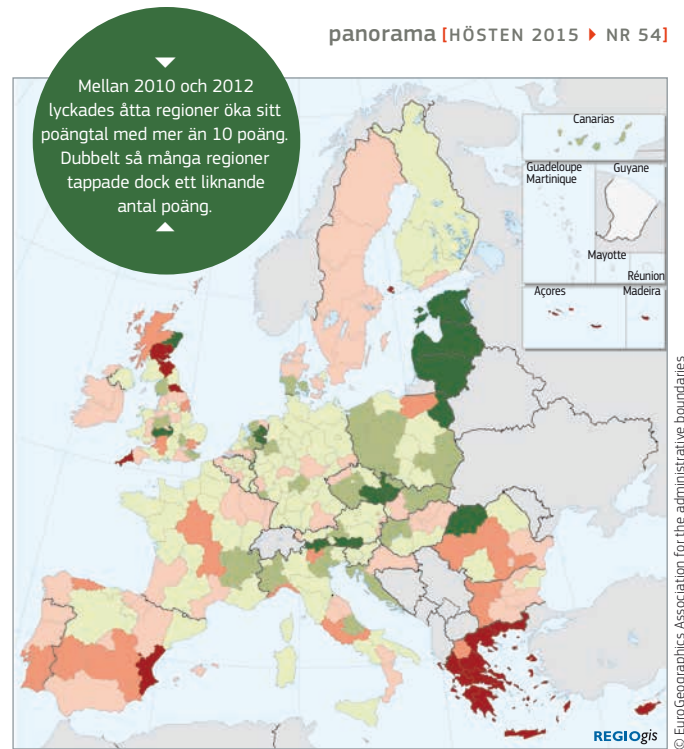
Källa: Europeiska kommissionen baserat på data från Eurostat och EEA

Denna klyfta beror främst på bättre sysselsättningsmöjligheter, bättre utbildningsresultat och mindre fattigdom i storstäder i sammanhållningsländer⁽¹⁾. Samtidigt har storstäder i andra länder högre siffror för fattigdom eller utanförskap och lägre för sysselsättning, eftersom de utbildade och välbestämda har flyttat till förorterna och storstäderna drar till sig en större andel fattiga och arbetslösa.

Målet är 2020

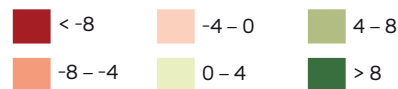
Analysen är behjälplig med att identifiera de underliggande utmaningarna mot ett lyckat genomförande av Europa 2020. Föga förvånande visar den att den ekonomiska krisen gjorde det svårare att nå målen för sysselsättning och fattigdomsminskning, och kommer att fortsätta göra det för vissa länder. Vad beträffar FoU har avsevärda framsteg gjorts överlag, men denna trend behöver vara starkare för att 2020-målet ska nås. Innovationen är fortfarande starkt

(1) Länder med en BNI per capita som understiger 90% av EU-genomsnittet och därmed är berättigade till stöd från Sammanhållningsfonden under 2014–2020 (Bulgarien, Cypern, Tjeckien, Estland, Grekland, Kroatien, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Portugal, Rumänien, Slovenien och Slovakien).

►FÖRÄNDRINGAR I EUROPA 2020-INDEX – FYRA ÖVERORDNADE EU-MÅL 2010–2012

FÖRÄNDRINGAR I INDEX FÖR AVSTÅND TILL EU-MÅLEN

>0 = har närmat sig målen
≤0 = har inte närmat sig målen
EU-genomsnitt = 3

Källa: Europeiska kommissionen baserat på data från Eurostat och EEA

koncentrerad och visar inga tecken på att spridas till mindre utvecklade regioner. EU har gjort framsteg mot målen för både förnybar energi och minskning av växthusgasutsläppen, men detta beror till viss del på minskad energiefterfrågan på grund av krisen. Framstegen mot utbildning är uppmuntrande, men en återgång till stark sysselsättnings-tillväxt kan hindra framåtskridandet.

De stora utmaningarna överlag är att minska fattigdomen och öka sysselsättningen och innovationen, samtidigt som man bibehåller de positiva trenderna på andra målområden. EU:s sammanhållningspolitik investerar omkring en tredjedel av EU-budgeten på viktiga områden i enlighet med Europa 2020, och indexet underlättar för medlemsstaterna och regionerna att maximera effekten av EU-stödet genom att fokusera på deras specifika utmaningar och utvecklingsbehov.

►MER INFORMATION

<http://europa.eu/!wy97Wg>

Se även artikeln i *Panorama* 52, sidan 24:

<http://europa.eu/!YB78tb>

►PROJEKT

►GREKLAND

Total investering:
2 200 000 EUR

JEREMIE-
förvaltningsfondens
andel:
700 000 EUR

► IKT-RISKKAPITAL FINANSIERAR START AV FRAMGÅNGSRIKA NYA FÖRETAG

Incrediblu använder informations- och kommunikationsteknik till att skapa en onlinemarknad för uthyrning av yachter i Medelhavet, och gör på så vis yachtsemestern tillgänglig för alla.

Incrediblu är ett av de 45 innovativa nystartade företag som finansierats med riskkapital genom JEREMIE-initiativet i Grekland, ordnat av Europeiska investeringsfonden. Projekten sam- och medfinansierades av det grekiska operativa programmet "Digital konvergens", Europeiska regionala utvecklingsfonden och privat kapital.

Sedan starten för tre år sedan har Incrediblu utvecklat en omfattande plattform för bokning av båtar online, och därmed slagit hål på den gamla uppfattningen att en yachtsemester är dyr och kräver relevant erfarenhet. Via onlinetjänsten kan kunder välja destination, båttyp och bokningsdatum. Semesterfirare kan välja en yacht som passar deras stil, och när bokningen är gjord matchar Incrediblu denna med en av sina 200 erfarna kaptener.

Så här säger **Antonios Fiorakis**, Incrediblues grundare och vd: "Resenärerna är trötta på att ha samma semester med det gamla vanliga boendet varje år, och den globala trenden för annat än hotellsemestrar är enorm. Incrediblu erbjuder ett alternativt sätt att semestra och ersätter hotellrumssutisikten med den ständigt växlande vyn ombord på en yacht, till samma pris."

Efter tre framgångsrika års verksamhet har företaget nyligen fått ytterligare 1,6 miljoner euro i finansiering från ett konsortium av investerare och JEREMIE Openfund II.

JEREMIE-initiativet

JEREMIE IKT-riskkapitalfonder används för investeringar i startkapital för tekniköverföring och begynnande IKT-företag, och använder alltså EU:s strukturfonder för finansiering av små och medelstora företag genom eget kapital. Målet är att utveckla innovativa företag som specialiserar sig på informations- och kommunikationsteknik (IKT) som gynnar tillväxten av det digitala entreprenörskapets ekosystem i Grekland under den pågående ekonomiska krisen.

I dag erbjuder Incrediblu 850 yachter i Grekland och sammanlagt 2 100 yachter i andra delar av Medelhavet i Kroatien, Turkiet och Spanien. Den nya investeringen ska hjälpa företaget att utvidga i hela Medelhavet och mångdubbla sina bokningar. Företagets prestation bygger på lyckad användning av JEREMIE-initiativet i Grekland som ger nya möjligheter att stödja och stärka öppenhet, innovation och digitalt entreprenörskap och samtidigt en övergång till den digitala ekonomin.

►MER INFORMATION
www.incrediblu.com

▶ DANMARK

▶ NYSTARTAT FÖRETAG UTVECKLAR DRÖNARE FÖR SJÖRÄDDNING OCH ÖVERVAKNING

Ett danskt företag utvecklar specialdrönare som kan användas till havs och landa sig själva automatiskt på fartyg i rörelse.

CumulusOne är en ny typ av högteknologisk drönare som är specialkonstruerad för användning till havs, t.ex. för sjöräddning, piratvarning och miljöövervakning. Detta är områden där man årligen lägger miljoner på användning av specialflygplan och helikoptrar.

Företaget Little Smart Things som ligger på Bornholm i Danmark startades i januari 2013 för att utveckla fjärrlösningar för flygfoto och video, men såg en stor möjlighet i havstillämpningar. För att anpassa civila drönare för användning till havs behövde de utveckla en mycket robust maskin med avancerade GPS-system och förmåga att landa automatiskt.

Under de senaste 18 månaderna har de utvecklat drönaren CumulusOne, som väger mindre än 2 kg och vars flygkropp är tillverkad av kolfiber och Kevlar. Konstruktionen har en fast vinge, men ingen startbana behövs och den kan göra en vertikal nedgång och landa på en mycket liten yta som är i rörelse.

Drönaren kan flyga i upp till tre timmar utan att landa och klarar en vindstyrka på 12 meter per sekund. Drönarna är utformade till att kunna landa till och med på små fartyg utan helikopterdeck eller annan landningsanläggning. Landningen har automatiserats helt genom avancerad GPS-teknik och ett specialanpassat navigeringssystem.

Drönaren CumulusOne är ett helt autonomt system som levereras i en kartong. När uppdragsplaneringen är avslutad skickas flygplanet iväg för hand för att utföra sitt uppdrag, återvända och högprecisionslanda vertikalt utan behov av landningsbana. Dessa egenskaper gör CumulusOne till ett värdefullt verktyg för uppgifter som sök och räddning till havs, man överbord-räddning, ishantering, piratvarning och miljöövervakning.

Drönaren är resultatet av ett nära samarbete mellan rymd-avdelningen vid Danmarks tekniska universitet (DTU) och Ålborgs universitet, som hjälpte till med att utveckla GPS-precisionssensorer och de matematiska modeller som behövdes för den automatiska landningen på fartyg. Nyttolastutrymmet på CumulusOne är stort och kan ta upp till 600 g. Det finns många möjligheter till vidare anpassning och sensoruppgraderingar i framtiden.

Little Smart Things fick ett bidrag från den danska innovationsfonden för utveckling av projektet, och stöd är att vänta från Eruf. Grundaren och vd:n **Esben Nielsen** tilldelades utmärkelsen Årets entreprenör 2014 i Danmark.

▶ MER INFORMATION

<http://littlesmartthings.com/>

Total kostnad:
255 000 EUR
EU-bidrag:
102 000 EUR

►KALENDARIUM 2016

JANUARI

_Kroatien (HR)

1:a årliga EUSAIR-forumet

JANUARI

_Slovenien (SI)

Eusalp-
invigningsevenemang

JUNI

_Bryssel (BE)

Evenemang för smart
specialisering på hög nivå

Mer information om dessa evenemang finns
i avsnittet Kalendarium på Inforegios webbplats:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/
newsroom/events/](http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/newsroom/events/)

HÅLL DIG INFORMERAD

 http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/

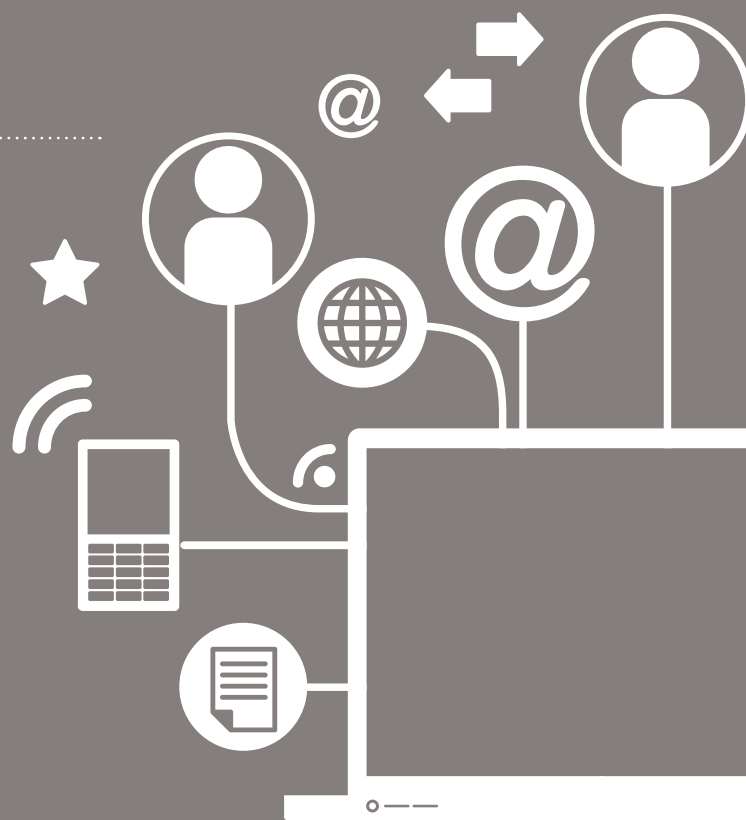
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
DG REGIO samarbetsplattform

 www.flickr.com/euregional

 Registrera dig för "REGIOFLASH"
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

Publikationsbyrå

Europeiska kommissionen,
Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik
Kommunikation – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-post: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/

